

บทที่ 2

การวิเคราะห์งบการเงิน

(Financial Statements Analysis)

การดำเนินธุรกิจที่ผ่านมาผู้ที่เกี่ยวข้องกับกิจการไม่ว่าจะอยู่ในฐานะผู้บริหาร เจ้าหน้าที่ หรือผู้ลงทุน ต้องการที่จะทราบว่าปัญหาหรืออุปสรรคใดบ้าง ฐานะของกิจการมีความมั่นคงระดับใด และแนวโน้มการเจริญเติบโตไปในทิศทางใด ซึ่งบุคคลเหล่านั้นมีมุมมองที่ต้องการทราบผลการดำเนินงานในลักษณะที่แตกต่างกันไป

1. ความสำคัญของการวิเคราะห์งบการเงิน

การวิเคราะห์งบการเงินเป็นวิธีการหนึ่งที่สามารถศึกษาหาข้อเท็จจริงจากการดำเนินงานของกิจการในช่วงระยะเวลาหนึ่ง โดยการนำข้อมูลทางบัญชีที่นักการบัญชีได้บันทึกไว้ อย่างเป็นระเบียบและถูกต้อง ใช้ในการวิเคราะห์และประเมินผลการดำเนินงานเพื่อค้นหาจุดแข็ง (Strengths) และจุดอ่อน (Weaknesses) ช่วยพยากรณ์เหตุการณ์ในอนาคตเพื่อวางแผนทางการเงิน และควบคุมการเงิน ตลอดจนเป็นแนวทางในการสนับสนุนหรือปรับปรุงจุดบกพร่องของกิจการ ได้ทันเวลา

จึงอาจกล่าวได้ว่าผลการวิเคราะห์งบการเงินเป็นตัวบ่งชี้หรือสัญญาณที่จะบอกเหตุการณ์บางอย่างที่ผู้วิเคราะห์จะต้องเสนอเป็นรายงานหรือดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งต่อไป เพื่อให้มูลค่าหุ้นสามัญของกิจการสูงสุด

2. วัตถุประสงค์ของการวิเคราะห์งบการเงิน

บุคคลทั้งภายในและภายนอกกิจการ มีความสนใจในกิจการมีวัตถุประสงค์ที่จะวิเคราะห์งบการเงินตามฐานะของผู้ใช้งบการเงิน เพื่อที่จะใช้หาข้อเท็จจริงและเป็นข้อมูลในการวางแผนที่แตกต่างกันดังต่อไปนี้

2.1 ในฐานะของฝ่ายบริหาร ต้องการให้กิจการมีผลตอบแทนสูงสุด จึงจำเป็นต้องหาสาเหตุหรือเหตุผลจากการเปลี่ยนแปลงข้อมูลงบการเงินงวดต่าง ๆ จนถึงงบการเงินงวดล่าสุด เพื่อพิจารณาแก้ไขข้อบกพร่องของกิจการในอดีตเพื่อใช้วางแผนต่อไปในอนาคต เช่น ผลตอบแทนเป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้หรือไม่ ค่าใช้จ่ายและรายได้มีความสอดคล้องเหมาะสมเป็นที่น่าพอใจหรือไม่ สภาพคล่องของเงินทุนหมุนเวียนอยู่ในระดับที่เหมาะสมอย่างไร ภาระหนี้สินยังอยู่ในความสามารถที่จะชำระดอกเบี้ยและเงินต้น การบริหารสินทรัพย์มีประสิทธิภาพคุ้มกับการลงทุนหรือไม่ ตลอดจนความเจริญเติบโตของกิจการเพิ่มขึ้นมากน้อยเท่าใด เป็นต้น

2.2 ในฐานะของเจ้าหนี้ ต้องการความมั่นคงและปลอดภัยที่จะได้รับดอกเบี้ยและเงินต้นคืน การวิเคราะห์งบการเงิน เพื่อใช้ตัดสินใจว่าควรจะอนุมัติเงินกู้หรือไม่ จำนวนเงินกู้ที่จะให้ความเสี่ยง ทั้งระยะสั้น (Short-term Risk) และระยะยาว (Long-term Risk) การตรวจสอบความเหมาะสมของโครงสร้างเงินทุนเพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างหนี้สินกับส่วนของผู้ถือหุ้น

2.3 ในฐานะของผู้ลงทุน ต้องการผลตอบแทนในรูปของเงินปันผล การวิเคราะห์ จึงมุ่งเน้นในเรื่องความสามารถในการทำกำไร ความมั่นคงของกิจการในอนาคต และนโยบายการจ่ายเงินปันผล

2.4 ในฐานะของผู้สอบบัญชี ต้องการความถูกต้องครบถ้วนของรายการต่าง ๆ ที่แสดงใน งบการเงินเพื่อให้เป็นไปตามหลักการบัญชี โดยการเปรียบเทียบรายการของแต่ละงวดก่อนกับงวด ปัจจุบัน และค้นหาข้อเท็จจริงอื่น ๆ เพื่อให้เกิดความมั่นใจก่อนการเสนอความคิดเห็นรับรอง งบการเงินนั้น

2.5 ในฐานะหน่วยงานของรัฐบาล ซึ่งมีจุดมุ่งหมายในการจัดเก็บภาษีเงินได้ให้ถูกต้อง ครบถ้วน โดยจะหาข้อเท็จจริงในด้านรายได้ ค่าใช้จ่ายและผลตอบแทนที่มีความเป็นไปได้ เมื่อเปรียบเทียบกับงวดที่ผ่านมา

จากวัตถุประสงค์ตามฐานะของผู้ใช้งบการเงิน อาจแบ่งการวิเคราะห์งบการเงิน เพื่อหาข้อเท็จจริงโดยสรุปได้เป็น 6 ประการ ดังนี้

- 1) สภาพคล่องในระยะสั้น
- 2) ผลตอบแทนของเงินลงทุน
- 3) โครงสร้างเงินทุนและความสามารถในการก่อหนี้
- 4) ประสิทธิภาพในการใช้สินทรัพย์
- 5) การเคลื่อนไหวของเงินทุน
- 6) ผลการดำเนินงาน

3. งบการเงิน (Financial Statement)

งบการเงินเป็นรายงานสรุปข้อมูลทางการเงินของกิจการอย่างมีแบบแผน ซึ่งแสดงให้เห็นถึงการดำเนินธุรกิจของกิจการรอบระยะเวลาหนึ่ง ว่ามีผลการดำเนินงานนั้นมีกำไรหรือขาดทุน และแสดงให้เห็นถึงฐานะทางการเงินของกิจการในวันสิ้นสุดระยะเวลานั้นว่าภายหลังได้ดำเนิน กิจการมาแล้วมีฐานะการเงินอย่างไร เป็นการแสดงภาพรวมของกิจการที่ผู้บริหารกิจการและบุคคล ภายนอก ๆ ฝ่ายได้ใช้งบการเงินของกิจการมาวิเคราะห์เพื่อค้นหาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการดำเนินงานที่ ผ่านมา

งบการเงินของธุรกิจที่สำคัญ ประกอบด้วย

- งบดุล (Balance Sheet)
- งบกำไรขาดทุน (Income Statement)
- งบกระแสเงินสด (Cash Flow Statement)

3.1 งบดุล (Balance Sheet)

เป็นงบที่แสดงถึงฐานะการเงินของกิจการ ณ วันใดวันหนึ่งที่ระบุไว้ แสดงเกี่ยวกับรายการทางการเงินของกิจการว่ามีสินทรัพย์ (Assets) หนี้สิน (Liabilities) และส่วนของผู้ถือหุ้น (Equity) จำนวนเท่าใด ฐานะการเงินนี้เป็นผลจากรายการค่าที่เกิดขึ้น เนื่องด้วยกิจกรรมการจัดหาเงินทุน การลงทุนและการดำเนินงาน ตั้งแต่เริ่มดำเนินกิจการสะสมกันมาจนถึงวันที่ทำงบดุลนั้น

รายการที่แสดงในงบดุลนั้นเป็นผลสืบเนื่องมาจากการปฏิบัติตามสมการบัญชีหรือสมการงบดุล คือ

$$\text{สินทรัพย์} = \text{หนี้สิน} + \text{ส่วนของผู้ถือหุ้น}$$

$$\text{การใช้เงินลงทุนในสินทรัพย์} = \text{ที่มาของเงินทุนที่นำไปใช้ในสินทรัพย์}$$

งบดุลแสดงให้เห็นว่ากิจการมีสินทรัพย์ประเภทใด จำนวนเท่าไร เงินที่หามาได้นั้นมาจากการก่อหนี้สินเท่าไร และเป็นส่วนของผู้ถือหุ้นหรือผู้ถือหุ้นเท่าไร ข้อมูลเหล่านี้สามารถแสดงให้เห็นถึงขนาดของกิจการ แหล่งที่มาของเงินทุนและความมั่นคงของกิจการ ตามงบดุลของบริษัท พุทธรักษา จำกัด

3.1.1 สินทรัพย์ (Assets) หมายถึง ทรัพยากรที่ธุรกิจมีอยู่เพื่อใช้ในการหาผลประโยชน์ เป็นการสะท้อนถึงกิจกรรมการลงทุนเพื่อที่จะก่อให้เกิดรายได้และทำให้ธุรกิจสามารถดำรงอยู่ต่อไปในอนาคต

โดยทั่วไปสินทรัพย์แบ่งได้เป็น 4 ประเภทคือ

3.1.1.1 สินทรัพย์หมุนเวียน (Current Assets) หมายถึง เงินสดหรือสินทรัพย์อื่นที่มีสภาพคล่องเปลี่ยนเป็นเงินสดได้ง่ายหรือเปลี่ยนเป็นเงินสดภายใน 1 รอบระยะเวลาดำเนินงานปกติ (Normal Operating Cycle) ควรมีระยะเวลาไม่เกิน 1 ปี หมายถึงระยะเวลาตั้งแต่กิจการจ่ายเงินสดลงทุนในสินค้าหรือบริการ แล้วขายเป็นเงินสดหรือเก็บหนี้ได้ถ้าขายเป็นเงินเชื่อ สินทรัพย์หมุนเวียนที่สำคัญได้จัดเรียงลำดับตามสภาพคล่องดังต่อไปนี้

1) เงินสด (Cash) คือ เงินสดที่กิจการมีอยู่เพื่อใช้ในการดำเนินงานกิจการได้ทันทีได้แก่ ธนบัตร เหรียญกษาปณ์ เช็คที่ได้สั่งจ่ายให้แก่กิจการ คราฟท์ รวมทั้งเงินฝากประเภทที่ไม่มีข้อกำหนดเกี่ยวกับการถอน เช่น เงินฝากประเภทกระแสรายวัน เป็นต้น

2) หลักทรัพย์ในความต้องการของตลาด (Marketable Securities) หรือเงินลงทุนระยะสั้น เป็นสินทรัพย์ที่ใกล้เคียงเงินสดที่สุดสามารถขายต่อได้ง่ายเมื่อต้องการเงินสด เช่น ตั๋วเงินคลัง ตั๋วแลกเงิน ตั๋วสัญญาใช้เงิน เป็นต้น

3) ลูกหนี้ (Accounts Receivable) คือ ยอดขายเชื่อที่ยังไม่ได้เก็บเงินสด แม้ว่า จะไม่มีค้ำประกันสัญญาว่าจะชำระหนี้เป็นลายลักษณ์อักษร เช่น ตั๋วเงินรับ แต่จากประเพณีการค้าอันยึดถือปฏิบัติมาช้านาน ทำให้เชื่อถือว่าได้จะเก็บเงินจากลูกหนี้ได้เป็นส่วนใหญ่ โดยปกติเมื่อขายสินค้าผู้ขายให้ผู้ซื้อลงนามในใบส่งของในฐานะที่เป็นผู้รับรองเพื่อเป็นหลักฐานในการเรียกเก็บหนี้

4) สินค้าคงเหลือ (Inventory) คือ วัตถุดิบ งานระหว่างทำหรือสินค้าสำเร็จรูปที่กิจการมีไว้เพื่อการผลิตหรือจำหน่าย ขึ้นอยู่กับแต่ละประเภทของกิจการที่มีสินค้าคงเหลือ ณ วันที่ระบุไว้ในงบดุล ส่วนธุรกิจที่ให้บริการจะหมายถึงวัสดุต่าง ๆ

5) ค่าใช้จ่ายล่วงหน้า (Prepaid Expenses) คือ ค่าใช้จ่ายซึ่งกิจการได้จ่ายเงินไปแล้ว แต่ยังไม่ได้รับประโยชน์ในงวดบัญชีปัจจุบัน เช่น ค่าเช่า ค่าเบี้ยประกันภัย เป็นต้น นอกจากนั้นยังรวมถึงสินทรัพย์หมุนเวียนประเภทของใช้สิ้นเปลืองที่กิจการซื้อมาเพื่อใช้ในการดำเนินงานตามปกติของกิจการ เช่น วัสดุสำนักงาน เครื่องเขียน เป็นต้น

3.1.1.2 สินทรัพย์ถาวร (Fixed Assets) หมายถึง สินทรัพย์ที่มีลักษณะค่าขายถาวรซึ่งกิจการต้องมีไว้เพื่อใช้ประโยชน์ในการดำเนินงานตามปกติ สินทรัพย์ถาวรแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้

1) สินทรัพย์ถาวรที่มีตัวตน (Tangible Fixed Assets) เป็นสินทรัพย์ถาวรที่มีรูปร่างสัมผัสได้ มีดังต่อไปนี้

ก) ที่ดิน หมายถึง ที่ดินใช้เป็นสถานที่ก่อสร้างอาคารสำนักงาน โรงงาน คลังสินค้า และสิ่งปลูกสร้างอื่น ๆ

ข) อาคาร หมายถึง สิ่งปลูกสร้างทุกชนิดอาจอยู่ในลักษณะที่เป็นตึก เรือนไม้ โรงงาน คลังสินค้า ฯลฯ รวมตลอดจนค่าปรับปรุงอาคารดังกล่าว

ค) เครื่องจักร หมายถึง เครื่องมือเครื่องใช้ต่าง ๆ ที่ใช้ในการผลิตหรือดำเนินงานตามปกติของกิจการ เช่น เครื่องยนต์, เครื่องกลึง, รถแทรกเตอร์, เครื่องเชื่อมโลหะ ตลอดจนอุปกรณ์สำนักงานที่มีอายุการใช้งานยาวนาน

ง) ยานพาหนะ หมายถึง สิ่งขับเคลื่อน เช่น รถยนต์ รถบรรทุก รถโฟคลิฟท์ เรือ และอุปกรณ์อื่น ๆ ที่ใช้การขนส่ง

สินทรัพย์ถาวรดังกล่าวข้างต้น จะแสดงไว้ในงบดุลตามราคาที่ยึดหามา พร้อมทั้งหักออกด้วยค่าเสื่อมราคา ยกเว้นรายการที่ดินซึ่งไม่มีการคิดค่าเสื่อมราคา

3.1.1.3 สินทรัพย์ที่ไม่มีตัวตน (Intangible Assets) คือ สินทรัพย์ที่ไม่สามารถจับต้องได้ มีดังต่อไปนี้

1) ลิขสิทธิ์ (Copyrights) หมายถึง สิทธิตามกฎหมายที่รัฐมอบให้แก่ผู้ทำวรรณกรรมหรือศิลปกรรม รวมทั้งสิทธิในการเผยแพร่ต่อสาธารณชน

2) ค่าความนิยม (Goodwill) หมายถึง ความสามารถในการหากำไรที่กิจการมีอยู่เหนือคู่แข่ง ค่าความนิยมจึงเป็นสิ่งที่มิใช่ว่าอย่างหนึ่งซึ่งอาจจะขายต่อให้ผู้อื่นได้

3) สัมปทาน (Franchise) หมายถึง สิทธิพิเศษในการประกอบกิจการเฉพาะอย่างหรือการขายผลิตภัณฑ์หรือบริการ

4) สิทธิบัตร (Patent) หมายถึง สิทธิตามกฎหมายที่รัฐมอบให้แก่ผู้ทำการประดิษฐ์คิดค้นผลิตภัณฑ์ใหม่ ๆ ขึ้นมา สิทธิดังกล่าวมีมูลค่าที่จำหน่ายให้ผู้อื่นได้

5) สิทธิการเช่า (Leasehold) หมายถึง สิทธิในการใช้สินทรัพย์ถาวรตามที่กำหนดไว้ในสัญญาเช่าที่ทำไว้กับผู้ให้เช่าเป็นระยะเวลานาน

3.1.2 หนี้สิน (Liabilities) หมายถึง พันธะผูกพันกิจการอันเกิดจากรายการค่าการกู้ยืมหรือรายการอื่นซึ่งจะต้องชำระคืนในภายหน้าให้แก่บุคคลภายนอก ตามสิทธิเรียกร้องที่มีต่อกิจการด้วยสินทรัพย์หรือบริการ หนี้สินสามารถแบ่งได้เป็น 2 ประเภท ดังนี้

3.1.2.1 หนี้สินหมุนเวียน (Current Liabilities) หมายถึง ภาระหนี้สินที่จะต้องชำระภายใน 1 ปี หรือภายในรอบระยะเวลาบัญชีที่กำหนด การจ่ายชำระหนี้หมุนเวียนควรจ่ายจากสินทรัพย์หมุนเวียนที่กิจการมีอยู่ หนี้สินหมุนเวียนที่สำคัญมีดังนี้

1) เงินเบิกเกินบัญชี (Bank Overdrafts : O/D) คือ จำนวนเงินที่กิจการสั่งเบิกเกินกว่าจำนวนเงินฝากที่กิจการฝากไว้กับธนาคารของบัญชีเงินฝากประเภทกระแสรายวัน

2) ตัวเงินจ่าย (Notes Payable) คือ ตราสารที่ผู้จ่ายให้คำมั่นสัญญาเป็นลายลักษณ์อักษรว่าจะจ่ายเงินจำนวนหนึ่งที่แน่นอนให้แก่อีกบุคคลหนึ่งภายในระยะเวลาที่กำหนด เช่น ตัวสัญญาใช้เงิน ตัวแลกเงิน เป็นต้น

3) เจ้าหนี้การค้า (Accounts Payable) คือ หนี้สินที่เกิดจากการซื้อสินค้าเป็นเงินเชื่อ

4) ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย (Accruals) คือ ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นแล้วเพื่อให้ดำเนินงานตามปกติ โดยที่กิจการยังไม่ได้จ่ายจึงถือว่าเป็นหนี้สินประเภทหนึ่ง เช่น ดอกเบี้ยค้างจ่าย เงินเดือนค้างจ่าย เป็นต้น

3.1.2.2 หนี้สินระยะยาว (Long-term Liabilities) หมายถึง หนี้สินซึ่งมีระยะเวลาการชำระคืนเกินกว่า 1 ปี หนี้สินระยะยาวมีหลายประเภท เช่น เงินกู้ยืมระยะยาว หุ้นกู้ ตั๋วเงินจ่ายระยะยาว เป็นต้น

3.1.3 ส่วนของเจ้าของหรือส่วนของผู้ถือหุ้น (Equity) หมายถึง ทุนที่เจ้าของกิจการนำมาลงทุนเป็นเงินสดหรือสินทรัพย์อื่น ๆ รวมทั้งกำไรสุทธิที่ยังมิได้แบ่งให้แก่ส่วนของเจ้าของกิจการ ส่วนของเจ้าของแบ่งได้เป็น 3 ประเภท ดังนี้

3.1.3.1 กิจการเจ้าของคนเดียว คือ ส่วนของผู้เป็นเจ้าของ

3.1.3.2 ห้างหุ้นส่วน คือ ส่วนของเจ้าของกิจการหรือส่วนของผู้เป็นหุ้นส่วน

3.1.3.3 บริษัทจำกัด คือ ส่วนของผู้ถือหุ้น จะประกอบด้วย หุ้นบุริมสิทธิ หุ้นสามัญ ส่วนเกินมูลค่าหุ้น และกำไรสะสม

บริษัท พุทธรักษา จำกัด

งบดุล

ณ 31 ธันวาคม 25.....

(หน่วย : พันบาท)

	25x1	25x2
สินทรัพย์		
เงินสด	45	50
หลักทรัพย์ในความต้องการของตลาด	150	150
ลูกหนี้	180	200
สินค้าคงเหลือ	<u>280</u>	<u>300</u>
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน	655	700
โรงงานและเครื่องจักร	1,610	1,800
หัก ค่าเสื่อมราคาสะสม	<u>400</u>	<u>500</u>
โรงงานและเครื่องจักร สุทธิ	1,210	1,300
รวมสินทรัพย์ทั้งหมด	<u>1,865</u>	<u>2,000</u>
หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น		
เจ้าหนี้การค้า	75	60
ตั๋วเงินจ่าย	90	100
ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย	<u>125</u>	<u>140</u>
รวมหนี้สินหมุนเวียน	290	300
หุ้นกู้	420	500
กู้สถาบันการเงินระยะยาว	175	200
หุ้นสามัญ (200,000 หุ้น) @ 3 บาท	600	600
กำไรสะสม	<u>380</u>	<u>400</u>
รวมส่วนของผู้ถือหุ้น	<u>980</u>	<u>1,000</u>
รวม หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น	<u>1,865</u>	<u>2,000</u>

ข้อมูลเพิ่มเติม

- ราคาตลาดหุ้นสามัญของบริษัท พุทธรักษา จำกัด ปี 25x1 = 3 บาท
- ราคาตลาดหุ้นสามัญของบริษัท พุทธรักษา จำกัด ปี 25x2 = 4.10 บาท

3.2 งบกำไรขาดทุน (Income Statement)

งบกำไรขาดทุน เป็นงบที่แสดงรายได้และรายจ่ายทั้งหมดรวมทั้งภาษีเงินได้ โดยแสดงให้เห็นถึงความแตกต่างระหว่างรายได้รวมกับรายจ่ายรวม ซึ่งผลต่างที่ได้คือกำไรสุทธิหรือขาดทุนสุทธิ หรือกล่าวได้ว่างบกำไรขาดทุนเป็นการแสดงถึงผลการดำเนินงานของกิจการในช่วงเวลา 1 ปี หรือรอบระยะเวลาบัญชีที่กำหนด เช่น รายไตรมาสหรือ 6 เดือน เป็นต้น การรับรู้รายได้และรายจ่ายจะรับรู้ตามเกณฑ์คงค้างของการบัญชี โดยไม่คำนึงว่าจะได้รับ - จ่ายเงินสดแล้วหรือไม่

งบกำไรขาดทุนประกอบด้วย รายการสำคัญ 2 ประเภท ดังนี้

3.2.1 รายได้ (Revenues) หมายถึงผลตอบแทนที่กิจการได้รับจากการขายสินค้าหรือบริการตามปกติ รวมทั้งผลตอบแทนอื่นๆ ที่ไม่ได้เกิดจากการดำเนินงานตามปกติ รายได้แบ่งออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้

3.2.1.1 รายได้จากการขาย (Sale) คือรายได้ที่เกิดจากการขายสินค้าหรือบริการอันเป็นรายได้จากการดำเนินงานตามปกติ เช่น ขายสินค้า ค่าซ่อมแซมเครื่องจักร ค่าเช่าอาคาร เป็นต้น

3.2.1.2 รายได้อื่น ๆ (Other Income) คือรายได้ที่เกิดขึ้นนอกเหนือไปจากการขายสินค้าหรือบริการ เช่น ค่าดอกเบี้ย เงินปันผลจากหุ้นของบริษัทอื่น กำไรจากการขายหลักทรัพย์ซึ่งมิใช่เป็นสินค้าของกิจการ เป็นต้น

3.2.2 ค่าใช้จ่าย (Expense) หมายถึง ต้นทุนที่เกิดขึ้นเนื่องจากการซื้อขายสินค้าหรือบริการของกิจการในรอบระยะเวลาดำเนินงานหนึ่ง ค่าใช้จ่ายแบ่งออกเป็น 3 ประเภทดังนี้

3.2.2.1 ต้นทุนสินค้าขาย (Cost of Goods Sold) คือ ต้นทุนของสินค้าที่ขายหรือบริการซึ่งจะรวมราคาซื้อและค่าใช้จ่ายอื่นๆ เพื่อที่จะให้สินค้าอยู่ในสภาพและสถานที่เพื่อพร้อมจะขาย เช่นค่าขนส่ง ค่าเคลื่อนย้ายสินค้าไปไว้บนชั้นวางของ เป็นต้น ส่วนกิจการที่ต้องมีกระบวนการผลิตเพื่อขาย ต้นทุนสินค้าที่ขายจะรวมตั้งแต่ ค่าวัตถุดิบ ค่าแรงงาน และค่าใช้จ่ายอื่นในการผลิต หากเป็นธุรกิจที่ให้บริการจะไม่มีต้นทุนสินค้าขาย เมื่อกิจการนำรายได้จากการขายหักต้นทุนสินค้าขายจะได้กำไรขั้นต้น

3.2.2.2 ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน (Operating Expense) คือ ค่าใช้จ่ายอันเกิดขึ้นเนื่องมาจากการขายสินค้าหรือบริการและค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นเนื่องจากการบริหารกิจการ เมื่อนำกำไรขั้นต้นหักค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานจะได้กำไรจากการดำเนินงาน ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานประกอบด้วย

1) ค่าใช้จ่ายในการขาย (Selling Expense) คือ ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นโดยตรงเนื่องจากการขายสินค้าและบริการ ตลอดจนจัดส่งสินค้าไปถึงลูกค้า เช่น เงินเดือนพนักงานขาย ค่าโฆษณา ค่าขนส่งสินค้าออก เป็นต้น

2) ค่าใช้จ่ายในการบริหาร (Administrative Expense) คือ ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นเนื่องจากการจัดการที่เป็นส่วนรวม เช่น เงินเดือนผู้บริหารระดับสูง เบี้ยประชุมคณะกรรมการบริหารบริษัท เงินเดือนพนักงานประจำสำนักงาน และค่าใช้จ่ายในสำนักงาน

3.2.2.3 ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ (Other Expense) คือ ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นนอกเหนือจากการดำเนินงานปกติของกิจการ เช่น ดอกเบี้ยเงินกู้ ภาษีเงินได้ เป็นต้น

บริษัท พุทธรักษา จำกัด

งบกำไรขาดทุน

ณ 31 ธันวาคม 25.....

(หน่วย : พันบาท)

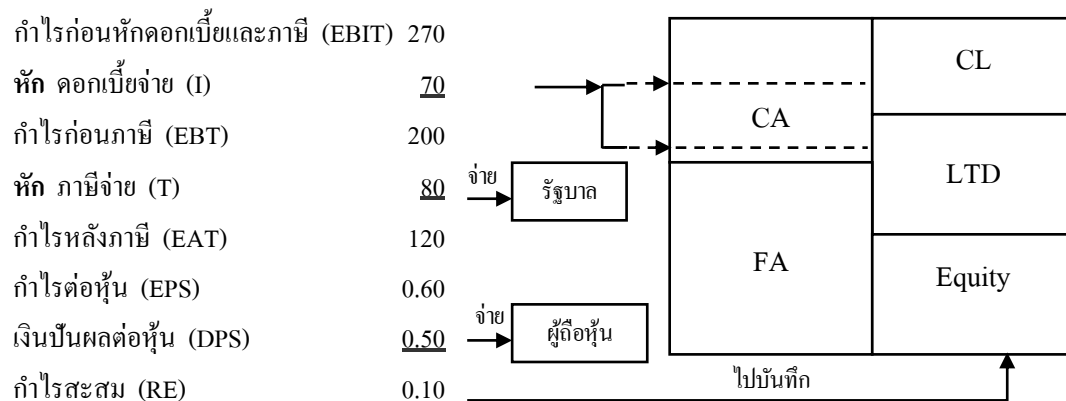
	25x1	25x2
ยอดขายสุทธิ	2,800	3,000
หัก ต้นทุนสินค้าขาย	<u>2,450</u>	<u>2,525</u>
กำไรขั้นต้น	350	475
หัก ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน		
- ค่าใช้จ่ายในการขาย	18	22
- ค่าใช้จ่ายในการบริหาร	35	40
- ค่าเช่าสำนักงาน	<u>25</u>	<u>28</u>
หัก ค่าเสื่อมราคา	85	100
หัก รายจ่ายอื่น ๆ	<u>10</u>	<u>15</u>
กำไรก่อนดอกเบี้ยและภาษี (EBIT)	177	270
หัก ดอกเบี้ยจ่าย	<u>64</u>	<u>70</u>
กำไรก่อนภาษี (EBT)	113	200
หัก ภาษีจ่าย (40%)	<u>45</u>	<u>80</u>
กำไรสุทธิ (EAT)	68	120
กำไรต่อหุ้น (EPS)	0.34	0.60
จ่ายเงินปันผลต่อหุ้น (DPS)	<u>0.17</u>	<u>0.50</u>
กำไรสะสม (RE)	0.17	0.10

CA 700 ฿ (35 %)	CL 300 ฿ (15%)
	LTD 700 ฿ (35%)
FA 1,300 ฿ (65 %)	Equity 1,000 ฿ (50%)

2,000 ฿ (100%) 2,000 ฿ (100%)

ผังรูปพื้นฐานงบดุล ปี 25x2

ภาพที่ 2-1 ผังแสดงความสัมพันธ์งบกำไรขาดทุนกับงบดุล (พันบาท)

จากภาพที่ 2-1 จะเห็นว่า ดอกเบี้ยจ่ายมาจากหนี้สินหมุนเวียนหนี้สินระยะยาว ส่วนกำไรสะสมที่เหลือจากการจ่ายเงินปันผลแล้ว ตามนโยบายเงินปันผลของบริษัทจะไปบันทึกในส่วนของผู้ถือหุ้น ภาษีจ่ายให้รัฐบาลและเงินปันผลจ่ายให้ผู้ถือหุ้น

4. การวิเคราะห์โดยอัตราส่วนทางการเงิน (Financial Ratio Analysis)

อัตราส่วนทางการเงินเป็นการนำเอาข้อมูลทางการเงินที่ต้องการวิเคราะห์ จากงบดุลและงบกำไรขาดทุนในงวดที่ผ่านมา อาจจะใช้ย้อนหลัง 1-5 ปี ตามที่ต้องการเพื่อนำมาคำนวณตั้งเป็นเศษส่วนเพื่อเปรียบเทียบ ค้นหาข้อเท็จจริงทั้งจุดอ่อน และจุดแข็งของกิจการที่ผ่านมาหรือกับกลุ่มอุตสาหกรรมเดียวกัน ฉะนั้นอัตราส่วนทางการเงินจึงเป็นข้อมูลพื้นฐานที่จะช่วยให้คำตอบแก่ผู้ที่ทำการวิเคราะห์เพื่อการตัดสินใจว่าผู้วิเคราะห์อยู่ในฐานะใด เช่น ผู้บริหารจะได้ทราบจุดอ่อนในเรื่องค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานสูงเกินไป ทำให้กำไรสุทธิต่ำ ก็ต้องวางแผนหาแนวทางแก้ไขเพื่อประหยัดค่าใช้จ่ายให้ได้ในอนาคต

4.1 การเปรียบเทียบอัตราส่วนทางการเงินมีวิธีการเปรียบเทียบได้ 2 ลักษณะ คือ

4.1.1 การเปรียบเทียบอัตราส่วนทางการเงินภายในธุรกิจของตนเอง ในระยะเวลาต่างกัน (Time Series Analysis) วิธีนี้เป็นการวิเคราะห์เปรียบเทียบอัตราส่วนในปีปัจจุบันและอดีต จะทำให้ทราบถึงการเปลี่ยนแปลงฐานะทางการเงินที่ผ่านมาว่าดีหรือไม่ดีอย่างไร และยังสามารถนำผลมาคาดคะเนแนวโน้มในอนาคตได้

4.1.2 การเปรียบเทียบอัตราส่วนทางการเงินกับธุรกิจอื่นในอุตสาหกรรมเดียวกัน (Cross - Sectional Analysis) วิธีนี้เป็นการวิเคราะห์เปรียบเทียบอัตราส่วนต่างๆ กับอีกธุรกิจที่อยู่ในอุตสาหกรรมเดียวกัน เช่น ธุรกิจโรงแรม ธุรกิจโรงงานผลิตอาหารกระป๋อง ธุรกิจสายการบิน เป็นต้น เป็นการสะท้อนว่ากิจการมีประสิทธิภาพในการบริหารดีกว่าหรือด้อยกว่าธุรกิจในอุตสาหกรรมเดียวกันในด้านใดบ้าง วิธีนี้เป็นการทำ Benchmarking หรือการเปรียบเทียบแสวงหาสิ่งที่ดีกว่าเพื่อการปรับปรุงและพัฒนา

4.2 ประเภทอัตราส่วนทางการเงิน เพื่อให้การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินได้ผลครบวงจรในด้านต่าง ๆ ไม่ว่าผู้วิเคราะห์จะอยู่ในฐานะเจ้าหนี้ ผู้ลงทุน ผู้บริหาร ผู้สอบบัญชีและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง จึงแบ่งอัตราส่วนทางการเงินที่สำคัญออกเป็น 4 ประเภท ดังนี้

4.2.1 อัตราส่วนแสดงสภาพคล่อง (Liquidity Ratios) คือ อัตราส่วนที่ใช้วัดสภาพคล่องทางการเงินด้านความสามารถในการชำระหนี้ระยะสั้นของธุรกิจ ข้อมูลที่นำมาใช้ส่วนใหญ่จะเป็นสินทรัพย์หมุนเวียนและหนี้สินหมุนเวียน อัตราส่วนแสดงสภาพคล่องประกอบด้วย

- 1) อัตราส่วนหมุนเวียน (Current Ratio)
- 2) อัตราส่วนหมุนเวียนเร็ว (Quick Ratio or Acid Test Ratio)
- 3) อัตราส่วนหมุนเวียนของลูกหนี้ (Accounts Receivable Turnover)
- 4) อัตราส่วนหมุนเวียนสินค้าคงเหลือ (Inventory Turnover)

4.2.2 อัตราส่วนวัดสภาพหนี้ (Debt or Leverage Ratios) คืออัตราส่วนที่แสดงสภาพความเสี่ยงจากการก่อหนี้อันเป็นภาระของกิจการว่าสภาพหนี้ที่ก่อไปแล้วมากหรือน้อยสามารถที่จะก่อหนี้เพิ่มได้อีกหรือไม่ในระยะยาว ตลอดจนความสามารถในการชำระดอกเบี้ย ซึ่งเกี่ยวข้องกับการจัดโครงสร้างเงินทุนที่เป็นนโยบายการเงินของกิจการ อัตราส่วนวัดสภาพหนี้ประกอบด้วย

- 1) อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (Debt to Equity Ratio)
- 2) อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์รวม (Debt to Total Assets Ratios)
- 3) อัตราส่วนหนี้สินระยะยาวต่อเงินทุนระยะยาวทั้งหมด (Long-term Debt to Total Capitalization)
- 4) อัตราส่วนแสดงความสามารถในการจ่ายดอกเบี้ย (Interest Coverage Ratio)

4.2.3 อัตราส่วนแสดงสมรรถภาพในการหำกำไร (Profitability Ratios) คือ อัตรา ส่วนที่แสดงถึงประสิทธิภาพของกิจการในด้านการตลาด เพื่อสร้างยอดขายและการบริหารค่าใช้จ่ายต่าง ๆ จากการดำเนินงานเพื่อสร้างผลกำไรให้เกิดความคุ้มค่าต่อการลงทุนและให้ผลตอบแทนแก่ผู้ถือหุ้น อัตราส่วนแสดงสมรรถภาพในการหำกำไรประกอบด้วย

- 1) อัตราส่วนกำไรเบื้องต้นต่อยอดขาย (Gross Profit Margin)
- 2) อัตราส่วนกำไรสุทธิต่อยอดขาย (Net Profit Margin)
- 3) อัตราส่วนผลตอบแทนจากการลงทุน (Return on Investment : ROI)
- 4) อัตราส่วนผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น (Return on Equity : ROE)
- 5) อัตราส่วนกำไรสุทธิต่อหุ้น (Earning per Share : EPS)

4.2.4 อัตราส่วนแสดงสมรรถภาพในการใช้สินทรัพย์ (Asset Management Ratios) คือ อัตราส่วนที่แสดงถึงประสิทธิภาพของกิจการในการบริหารสินทรัพย์ในการดำเนินงานเพื่อก่อให้เกิดรายได้ถ้ากิจการสามารถบริหารสินทรัพย์ แล้วทำให้การหมุนเวียนมากเท่าไรก็แสดงถึงความสามารถในการใช้สินทรัพย์ อัตราส่วนแสดงสมรรถภาพในการใช้สินทรัพย์ประกอบด้วย

- 1) อัตราหมุนเวียนของสินทรัพย์ถาวร (Fixed Assets Turnover)
- 2) อัตราหมุนเวียนของสินทรัพย์รวม (Total Assets Turnover)

4.2.5 อัตราส่วนมูลค่าตลาด (Market Value Ratios) คืออัตราส่วนที่แสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างราคาตลาดของหุ้นสามัญกับกำไรต่อหุ้นหรือกับมูลค่าตามบัญชีต่อหุ้นเป็นการสะท้อนให้เห็นถึงความเชื่อมั่นของนักลงทุน (Investor) ที่มีต่อกิจการ

- 1) อัตราส่วนราคาตลาดต่อกำไร (Price / Earning Ratio : P/E)
- 2) อัตราส่วนราคาตลาดต่อมูลค่าตามบัญชี (Market / Book Ratio : M/B)

ตัวอย่างที่ 2-1 เพื่อให้เข้าใจการวิเคราะห์อัตราส่วน (Ratio) ทางการเงินจากงบการเงิน จึงแสดงโดยใช้ข้อมูลจากงบการเงินของบริษัทพุทธรักษา จำกัด ปี 25x2 แล้วเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยอุตสาหกรรมเดียวกันดังนี้

อัตราส่วนแสดงสภาพคล่อง (Liquidity Ratios)

1) อัตราส่วนหมุนเวียน (Current Ratio) เป็นอัตราส่วนที่แสดงถึงความสามารถในการบริหารสินทรัพย์หมุนเวียน ต่อการชำระหนี้สินหมุนเวียน หากผลลัพธ์ออกมามีจำนวนที่สูงหมายถึง ธุรกิจนั้นมีสินทรัพย์หมุนเวียนมากกว่าหนี้สินหมุนเวียนที่ธุรกิจจะต้องชำระภายใน 1 ปี ก็แสดงว่าธุรกิจมีสภาพคล่องดีความเสี่ยงต่ำ คำนวณได้ดังนี้

$$\begin{aligned}
 \text{อัตราส่วนหมุนเวียน} &= \frac{\text{สินทรัพย์หมุนเวียน}}{\text{หนี้สินหมุนเวียน}} \\
 &= \frac{700}{300} \\
 &= 2.33 \text{ เท่า} \\
 \text{อัตราส่วนค่าเฉลี่ยอุตสาหกรรม} &= 2.5 \text{ เท่า}
 \end{aligned}$$

จากอัตราส่วนหมุนเวียน ของบริษัท พุทธรักษา จำกัด เท่ากับ 2.33 เท่า เมื่อเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยอุตสาหกรรมแล้วต่ำกว่า แสดงถึงการมีสินทรัพย์หมุนเวียนต่ำกว่าค่าเฉลี่ยอุตสาหกรรมหรือมีความสามารถในการชำระหนี้หมุนเวียนด้อยกว่า จะทำให้เกิดความเสี่ยงสูงต่อการชำระหนี้เมื่อถึงกำหนด บริษัท ควรหาแนวทางเพื่อที่จะแก้ปัญหาโดยสังเขปดังนี้

- การเร่งรัดลูกหนี้เพื่อจะได้รับการชำระหนี้ได้เร็วขึ้น
- ส่งเสริมการตลาดเพื่อที่จะได้เร่งระบายสินค้าคงเหลือให้รวดเร็ว

2) อัตราส่วนหมุนเวียนเร็ว (Quick Ratio) เป็นอัตราส่วนที่แสดงถึงสภาพคล่อง โดยต้องการทราบถึงสินทรัพย์หมุนเวียนที่สามารถเปลี่ยนเงินสดได้รวดเร็วขึ้นเพื่อจะนำไปใช้ชำระหนี้สินระยะสั้น ดังนั้นสินทรัพย์หมุนเวียน บางรายการที่มีสภาพคล่องช้า คือ สินค้าคงเหลือและค่าใช้จ่ายล่วงหน้าหักออกจากสินทรัพย์หมุนเวียน สามารถคำนวณได้ดังนี้

$$\begin{aligned}
 \text{อัตราส่วนหมุนเวียนเร็ว} &= \frac{\text{สินทรัพย์หมุนเวียน} - \text{สินค้าคงเหลือ} - \text{ค่าใช้จ่ายล่วงหน้า}}{\text{หนี้สินหมุนเวียน}} \\
 &= \frac{700 - 300}{300} \\
 &= 1.33 \text{ เท่า} \\
 \text{อัตราส่วนค่าเฉลี่ยอุตสาหกรรม} &= 1.2 \text{ เท่า}
 \end{aligned}$$

จากอัตราส่วนหมุนเวียนเร็ว ของบริษัท มีค่าเท่ากับ 1.33 เท่า เมื่อเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยอุตสาหกรรมแล้วสูงกว่า แสดงว่าบริษัท มีความสามารถในการบริหารสินค้าคงเหลือได้ดี มีสินทรัพย์ที่มีสภาพคล่องในระดับที่น่าพอใจแต่ควรรอบคอบในการบริหารการสั่งซื้อและการเก็บรักษาสินค้าไม่ให้ขาดมือ

3) อัตราส่วนหมุนเวียนของลูกหนี้ (Accounts Receivable Turnover) เป็นอัตราส่วนที่แสดงถึงความสามารถของบริษัท ในการบริหารลูกหนี้ในเวลา 1 ปี ที่เปลี่ยนลูกหนี้เป็นเงินสดได้รวดเร็ว เป็นกี่ครั้ง เมื่อเทียบกับการขายเชื่อ (ขายสุทธิ) สามารถคำนวณได้ดังนี้

$$\begin{aligned}
 \text{อัตราส่วนหมุนเวียนของลูกหนี้} &= \frac{\text{ขายเชื่อ(ขายสุทธิ)}}{\text{ลูกหนี้(ถัวเฉลี่ย)}} \\
 &= \frac{3,000}{\left(\frac{180 + 200}{2} \right)} \\
 &= 15.79 \text{ ครั้ง} \\
 \text{อัตราส่วนค่าเฉลี่ยอุตสาหกรรม} &= 20 \text{ ครั้ง}
 \end{aligned}$$

จากอัตราส่วนหมุนเวียนของลูกหนี้ของบริษัท เท่ากับ 15.79 ครั้ง/ปี เมื่อเปรียบเทียบกับค่าอุตสาหกรรมเฉลี่ยแล้วต่ำกว่า แสดงว่าบริษัท บริหารลูกหนี้มีประสิทธิภาพต่ำกว่าบริษัทอื่นในอุตสาหกรรมเดียวกัน จะทำให้เกิดการขาดสภาพคล่องได้ การวัดประสิทธิภาพในการบริหารลูกหนี้จากอัตราส่วนดังกล่าวนำมาคำนวณเป็นระยะเวลาเฉลี่ยในการจัดเก็บหนี้จากลูกหนี้โดยใช้สูตรดังนี้

$$\begin{aligned}
 \text{ระยะเวลาในการจัดเก็บลูกหนี้} &= \frac{\text{จำนวนวันใน 1 ปี}}{\text{อัตราส่วนหมุนเวียนของลูกหนี้}} \\
 &= \frac{360}{15.79} \\
 &= 23 \text{ วัน} \\
 \text{อัตราส่วนค่าเฉลี่ยอุตสาหกรรม} &= 18 \text{ วัน}
 \end{aligned}$$

เมื่อเปรียบเทียบเป็นระยะเวลาในการจัดเก็บหนี้แล้ว บริษัท เก็บหนี้ได้ช้ากว่าอุตสาหกรรมเดียวกันเป็นเวลา 5 วัน บริษัท ควรหาวิธีการเพื่อที่จะเร่งรัดหนี้สินให้เร็วขึ้นหรือฝ่ายเร่งรัดหนี้สินประสานงานกับฝ่ายการตลาดเพื่อใช้นโยบายทางการตลาดอื่น ๆ เพื่อลูกค้าจ่ายเงินสดและชำระหนี้เร็วขึ้น

4) อัตราส่วนหมุนเวียนสินค้าคงเหลือ (Inventory Turnover) เป็นอัตราส่วนที่แสดงถึงความสามารถของบริษัทในการบริหารสินค้าคงเหลือ เป็นการประเมินว่าจากการหมุนเวียนของเงินลงทุนในสินค้าคงเหลือว่าสามารถหมุนเวียนได้กี่ครั้งที่ก่อให้เกิดการขายในรอบ 1 ปี สามารถคำนวณได้ดังนี้

$$\begin{aligned}
 \text{อัตราส่วนหมุนเวียนสินค้าคงเหลือ} &= \frac{\text{ต้นทุนสินค้าขาย}}{\text{สินค้าคงเหลือ (ถัวเฉลี่ย)}} \\
 &= \frac{2,525}{\left(\frac{280 + 300}{2} \right)} \\
 &= 8.7 \text{ ครั้ง} \\
 \text{อัตราส่วนค่าเฉลี่ยอุตสาหกรรม} &= 7.5 \text{ ครั้ง}
 \end{aligned}$$

จากอัตราส่วนหมุนเวียนสินค้าคงเหลือของบริษัท เท่ากับ 8.7 ครั้ง/ปี เมื่อเปรียบเทียบกับอุตสาหกรรมเฉลี่ยแล้วสูงกว่าเป็นการยืนยันในอัตราส่วนหมุนเวียนเร็ว แสดงว่าบริษัท มีการบริหารสินค้าคงเหลือได้อย่างมีประสิทธิภาพ สินค้าที่ส่งเข้ามาเก็บแล้วสามารถระบายไปสู่ลูกค้าได้รวดเร็ว การวัดประสิทธิภาพในการบริหารสินค้าคงเหลือ จากอัตราส่วนดังกล่าวนำมาคำนวณเป็นระยะเวลาเฉลี่ยในการหมุนเวียนสินค้าคงเหลือโดยใช้สูตรดังนี้

$$\begin{aligned}
 \text{ระยะเวลาในการขายสินค้าคงเหลือ} &= \frac{\text{จำนวนวันใน 1 ปี}}{\text{อัตราส่วนหมุนเวียนสินค้าคงเหลือ}} \\
 &= \frac{360}{8.7} \\
 &= 41 \text{ วัน} \\
 \text{อัตราส่วนค่าเฉลี่ยอุตสาหกรรม} &= 48 \text{ วัน}
 \end{aligned}$$

ระยะเวลาในการขายสินค้าคงเหลือของบริษัท ใช้เวลา 41 วัน เร็วกว่าบริษัทอื่นในอุตสาหกรรมเดียวกัน ถึง 7 วัน สินค้าคงเหลือไม่จมอยู่ในคลังสินค้านานเกินไป แต่ควรระมัดระวัง คือในอนาคตจะต้องดูแลอย่างใกล้ชิดอย่าให้สินค้าที่ส่งเข้ามาขาดมือ อาจจะทำให้ไม่เพียงพอต่อการผลิตและจำหน่ายต่อลูกค้า

อัตราส่วนวัดสภาพหนี้ (Debt or Leverage Ratios)

1) อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (Debt to Equity Ratio) เป็นอัตราส่วนที่แสดงโครงสร้างเงินทุน โดยเปรียบเทียบสัดส่วนจากหนี้สินรวมต่อส่วนของผู้ถือหุ้น หากผลลัพธ์ที่ออกมาสูง หมายถึง กิจการได้มีการก่อหนี้สูงแล้ว ถ้าจะก่อหนี้ต่อไปอีก จะมีความเสี่ยงสูงในการชำระหนี้และดอกเบี้ยที่เกิดขึ้นได้ จำนวนได้ดังนี้

$$\begin{aligned}
 \text{อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น} &= \frac{\text{หนี้สินรวม}}{\text{ส่วนของผู้ถือหุ้น}} \\
 &= \frac{300 + 700}{1,000} \times 100 \\
 &= 100 \% \text{ หรือ } 1 \text{ เท่า} \\
 \text{อัตราส่วนค่าเฉลี่ยอุตสาหกรรม} &= 150 \% \text{ หรือ } 1.5 \text{ เท่า}
 \end{aligned}$$

จากอัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้นของบริษัท เท่ากับ 100% คือหนี้สินรวมเท่ากับส่วนของผู้ถือหุ้นต่ำกว่า เมื่อเทียบกับค่าเฉลี่ยอุตสาหกรรม แสดงว่าบริษัท ได้มีการก่อหนี้ไว้ต่ำสามารถที่จะก่อหนี้เพิ่มได้อีก ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับทัศนคติของระดับบริหารว่าถ้ามีการขยายกิจการแล้วจะก่อหนี้เพิ่มหรือไม่โดยคำนึงถึงความเสี่ยงทางการเงินในอนาคต

2) อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์รวม (Debt to Total Assets Ratios) เป็นอัตราส่วนที่แสดงความสัมพันธ์ของหนี้สินกับสินทรัพย์รวม โดยเงินทุนทั้งหมดของธุรกิจนำไปใช้ในการลงทุนด้านสินทรัพย์ได้มาจากแหล่งใด ถ้าอัตราส่วนนี้ออกมาสูงก็แสดงว่ามีการใช้เงินทุนจากการก่อหนี้มากกว่าส่วนของผู้ถือหุ้นความสามารถในการก่อหนี้เพิ่มจะลดลง จำนวนได้ดังนี้

$$\begin{aligned}
 \text{อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์รวม} &= \frac{\text{หนี้สินรวม}}{\text{สินทรัพย์รวม}} \\
 &= \frac{300 + 700}{2,000} \times 100 \\
 &= 50 \% \text{ หรือ } 0.5 \text{ เท่า} \\
 \text{อัตราส่วนค่าเฉลี่ยอุตสาหกรรม} &= 60 \% \text{ หรือ } 0.6 \text{ เท่า}
 \end{aligned}$$

จากอัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์รวมของบริษัท จะต่ำกว่าอุตสาหกรรมเดียวกัน แสดงว่าบริษัท มีโอกาสที่จะก่อหนี้เพิ่มขึ้นอีก เนื่องจากบริษัทมีความเสี่ยงทางการเงินยังต่ำ หรือถ้ามองอีกด้านหนึ่งบริษัทได้นำเงินทุนจากส่วนของผู้ถือหุ้นในอัตราส่วนสูงกว่าอุตสาหกรรมเดียวกัน ฉะนั้น ในโอกาสต่อไปถ้าบริษัท ต้องการขยายกิจการก็ควรที่จะมีการหาแหล่งเงินโดยการก่อหนี้เพิ่มขึ้นได้

3) อัตราส่วนหนี้สินระยะยาวต่อเงินทุนระยะยาวทั้งหมด (Long-term Debt Ratio) เป็นอัตราส่วนที่แสดงความสัมพันธ์ของเงินทุนจากหนี้สินระยะยาว กับแหล่งเงินทุนระยะยาว อันประกอบด้วย หนี้สินระยะยาว, หุ้นบุริมสิทธิ และส่วนของผู้ถือหุ้น อัตราส่วนนี้ถ้าสูงก็แสดงว่า เงินทุนที่ใช้เกิดจากการก่อหนี้ระยะยาวสูง คำนวณได้ดังนี้

$$\begin{aligned}\text{อัตราส่วนหนี้สินระยะยาวต่อเงินทุนระยะยาวทั้งหมด} &= \frac{\text{หนี้สินระยะยาว}}{\text{หนี้สินระยะยาว} + \text{หุ้นบุริมสิทธิ} + \text{ส่วนของผู้ถือหุ้น}} \\ &= \frac{700}{700 + 1,000} \times 100 \\ &= 41.18 \% \quad \text{หรือ } 0.41 \text{ เท่า} \\ \text{อัตราส่วนค่าเฉลี่ยอุตสาหกรรม} &= 52 \% \quad \text{หรือ } 0.52 \text{ เท่า}\end{aligned}$$

จากอัตราส่วนนี้ของบริษัท ยังต่ำกว่าอุตสาหกรรมเดียวกัน แสดงว่าบริษัท ได้นำเงินจากส่วนของผู้ถือหุ้นมาลงทุนมากกว่าการก่อหนี้ระยะยาวและได้ใช้เงินทุนจากการก่อหนี้ระยะยาวมากกว่าการก่อหนี้สินหมุนเวียน ที่นำไปลงทุนในสินทรัพย์หมุนเวียน ซึ่งจะทำให้บริษัท มีความเสี่ยงต่ำเพื่อการชำระหนี้สินหมุนเวียน ถ้าบริษัทมีความจำเป็นต้องใช้เงินทุนเพื่อขยายกิจการ ก็สามารถก่อหนี้เพิ่มขึ้นได้

4) อัตราส่วนแสดงความสามารถในการจ่ายดอกเบี้ย (Interest Coverage Ratio) เป็นอัตราส่วนที่แสดงถึงความสามารถในการจ่ายภาระผูกพันทางการเงิน คือ ดอกเบี้ยจ่าย เพื่อวิเคราะห์ถึงความสามารถของธุรกิจในการทำกำไรจากการดำเนินงาน (EBIT) เป็นกี่เท่าของดอกเบี้ยจ่าย อัตราส่วนนี้ถ้าสูงแสดงว่าความสามารถในการชำระดอกเบี้ยสูง ความเสี่ยงทางการเงินต่ำ คำนวณได้ดังนี้

$$\begin{aligned}\text{อัตราส่วนแสดงความสามารถในการจ่ายดอกเบี้ย} &= \frac{\text{กำไรก่อนหักดอกเบี้ยและภาษี (EBIT)}}{\text{ดอกเบี้ยจ่าย}} \\ &= \frac{270}{70} \\ &= 3.85 \text{ เท่า} \\ \text{อัตราส่วนค่าเฉลี่ยอุตสาหกรรม} &= 2.5 \text{ เท่า}\end{aligned}$$

จากอัตราส่วนนี้ของบริษัท จะสูงกว่าอุตสาหกรรมเดียวกัน แสดงว่าความสามารถในการทำกำไรของบริษัท อยู่ในระดับสูงเมื่อเปรียบเทียบกับดอกเบี้ยที่จะต้องจ่ายและมีความเสี่ยงทางการเงินต่ำ เป็นสิ่งที่ชี้ให้เห็นว่าการกู้ยืมในอนาคตยังสามารถเพิ่มได้อีก

อัตราส่วนแสดงสมรรถภาพในการทำกำไร (Profitability Ratios)

1) อัตราส่วนกำไรขั้นต้นต่อยอดขาย (Gross Profit Margin) เป็นอัตราส่วนที่แสดงถึงความสามารถในการกำหนดราคาขายเมื่อเปรียบเทียบกับต้นทุนสินค้าที่ซื้อมาขาย ถ้าผลลัพธ์ที่ออกมาสูงถือว่าเป็นการเปลี่ยนแปลงที่ดี การกำหนดราคาขายเหมาะสมและต้นทุนสินค้าต่ำหรือต้นทุนวัตถุดิบต่ำกรณีถ้าเป็นการผลิต คำนวณได้ดังนี้

$$\begin{aligned}
 \text{อัตราส่วนกำไรขั้นต้นต่อยอดขาย} &= \frac{\text{กำไรขั้นต้น}}{\text{ขายสุทธิ}} \\
 &= \frac{475}{3,000} \times 100 \\
 &= 15.83 \% \\
 \text{อัตราส่วนค่าเฉลี่ยอุตสาหกรรม} &= 15 \%
 \end{aligned}$$

จากอัตราส่วนกำไรขั้นต้นต่อยอดขายของบริษัท เท่ากับ 15.83% เมื่อเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยอุตสาหกรรม แล้วสูงกว่าเพียงเล็กน้อย แสดงว่าการกำหนดราคาขายอยู่ในระดับที่เหมาะสม ตลอดจนการหาแหล่งวัตถุดิบหรือสินค้าเพื่อขายอยู่ในต้นทุนที่ต่ำซึ่งเป็นความสามารถของฝ่ายการตลาดและฝ่ายจัดซื้อวัตถุดิบ

2) อัตราส่วนกำไรสุทธิต่อยอดขาย (Net Profit Margin) เป็นอัตราส่วนที่แสดงถึงความสามารถในการทำกำไรของกิจการโดยรวม อันเนื่องมาจากอัตราส่วนกำไรเบื้องต้นต่อยอดขายหักค่าใช้จ่ายทั้งหมดรวมทั้งภาษี ถ้าผลลัพธ์ออกมาสูงถือว่ากิจการได้มีการบริหารต้นทุนสินค้าหรือวัตถุดิบ ตลอดจนค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานได้ต่ำ (Low Cost) จึงมีผลให้กำไรสุทธิสูง คำนวณได้ดังนี้

$$\begin{aligned}
 \text{อัตราส่วนกำไรสุทธิต่อยอดขาย} &= \frac{\text{กำไรสุทธิส่วนของผู้ถือหุ้นสามัญ}}{\text{ยอดขาย}} \\
 &= \frac{120}{3,000} \times 100 \\
 &= 4 \% \\
 \text{อัตราส่วนค่าเฉลี่ยอุตสาหกรรม} &= 3 \%
 \end{aligned}$$

จากอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อยอดขายของบริษัท เท่ากับ 4% เมื่อเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยอุตสาหกรรม แล้วสูงกว่า 1% แสดงว่าบริษัทพุทธรักษา จำกัด สามารถควบคุมค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานให้อยู่ในระดับที่เหมาะสม ตลอดจนดอกเบี้ยจ่าย จึงทำให้บริษัทมีกำไรสุทธิที่ดีกว่าค่าอุตสาหกรรมเฉลี่ย

3) อัตราส่วนผลตอบแทนจากการลงทุน (Return on Investment : ROI) เป็นอัตราส่วนที่แสดงถึงความสามารถในการใช้สินทรัพย์รวมที่กิจการใช้ในการดำเนินงานอยู่เป็นประจำโดยไม่รวมสินทรัพย์ที่ไม่มีตัวตน และสินทรัพย์ถาวรที่อยู่ระหว่างการก่อสร้าง เมื่อเปรียบเทียบกับกำไรสุทธิ ถ้าผลลัพธ์ที่ออกมาสูงถือว่ากิจการได้ใช้ความสามารถในการบริหารสินทรัพย์ให้มีประสิทธิภาพในการทำกำไรสุทธิซึ่งเป็นของผู้ถือหุ้นสามัญ จำนวนได้ดังนี้

$$\begin{aligned}
 \text{อัตราส่วนผลตอบแทนจากการลงทุน} &= \frac{\text{กำไรสุทธิส่วนของผู้ถือหุ้นสามัญ}}{\text{สินทรัพย์รวมที่มีตัวตน}} \\
 &= \frac{120}{2,000} \times 100 \\
 &= 6 \% \\
 \text{อัตราส่วนค่าเฉลี่ยอุตสาหกรรม} &= 7.5 \%
 \end{aligned}$$

จากอัตราส่วนผลตอบแทนจากการลงทุนของบริษัท เท่ากับ 6% เมื่อเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยอุตสาหกรรมแล้วต่ำกว่า แสดงถึงความสามารถในการบริหารสินทรัพย์รวมของกิจการยังไม่ได้สร้างผลตอบแทนให้แก่ผู้ถือหุ้นได้ดีพอ หรือกิจการอาจมีสินทรัพย์ที่ไม่ได้ก่อให้เกิดรายได้มากเกินไป จึงควรที่จะพิจารณาขายสินทรัพย์เหล่านี้ออกไปบ้าง

4) อัตราส่วนผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น (Return on Equity : ROE) เป็นอัตราส่วนที่แสดงถึงความสามารถจากการบริหารงานของกิจการเพื่อสร้างผลตอบแทนจากการลงทุนของผู้ถือหุ้น โดยเฉพาะประสิทธิภาพด้านการจัดการสินทรัพย์ และการนำเงินทุนจากแหล่งภายนอกโดยการก่อหนี้มาใช้ในการดำเนินงาน ถ้าผลลัพธ์ออกมาสูงถือว่ากิจการบริหารสินทรัพย์และใช้ประโยชน์จากการก่อหนี้มีประสิทธิภาพก่อให้เกิดผลตอบแทนแก่ผู้ถือหุ้นสูง จำนวนได้ดังนี้

$$\begin{aligned}
 \text{อัตราส่วนผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น} &= \frac{\text{กำไรสุทธิส่วนของผู้ถือหุ้นสามัญ}}{\text{ส่วนของผู้ถือหุ้น}} \\
 &= \frac{120}{1,000} \times 100 \\
 &= 12 \% \\
 \text{อัตราส่วนค่าเฉลี่ยอุตสาหกรรม} &= 18.75 \%
 \end{aligned}$$

จากอัตราส่วนผลตอบแทนส่วนของผู้ถือหุ้นของบริษัท เท่ากับ 12% เมื่อเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยอุตสาหกรรมแล้วต่ำกว่า 6.75 % แสดงว่ากิจการได้นำเงินทุนจากส่วนของผู้ถือหุ้นมาลงทุนมากความเสี่ยงต่ำ และมีการก่อหนี้น้อยจึงไม่ได้รับผลประโยชน์จากการก่อหนี้ ในโอกาสต่อไปควรพิจารณาปรับโครงสร้างเงินทุนและใช้ประโยชน์จากสินทรัพย์ถาวรให้มากกว่านี้ โดยการเพิ่มยอดขายเพื่อให้กำไรสุทธิสูงขึ้น

5) อัตราส่วนกำไรสุทธิต่อหุ้น (Earning Per Share : EPS) เป็นอัตราส่วนที่แสดงถึงความสามารถในการทำกำไรที่ผู้ถือหุ้นสามัญ 1 หุ้น จะได้รับในแต่ละงวดบัญชี ถ้าผลลัพธ์ออกมาสูงถือว่ากิจการสร้างผลตอบแทนต่อ 1 หุ้นสามัญในทิศทางที่ดีขึ้น อัตราส่วนนี้อาจจะไม่ต้องเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยอุตสาหกรรม เพราะจำนวนหุ้นสามัญที่ออกจำหน่ายเพิ่มขึ้นระหว่างงวดได้กิจการอาจมีนโยบายหาแหล่งเงินทุนโดยการเพิ่มทุนด้วยวิธีการต่างๆ เช่น ขายหุ้นเพิ่มทุนให้ประชาชนทั่วไป การแยกหุ้น การออกหุ้นปันผล เป็นต้น คำนวณได้ดังนี้

$$\begin{aligned}
 \text{อัตราส่วนกำไรสุทธิต่อหุ้น} &= \frac{\text{กำไรสุทธิส่วนของผู้ถือหุ้นสามัญ}}{\text{จำนวนหุ้นสามัญ}} \\
 &= \frac{120,000}{200,000} \\
 &= 0.60 \text{ บาท}
 \end{aligned}$$

จากอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อหุ้นของบริษัทเท่ากับ 0.60 บาท แสดงว่าผู้ถือหุ้นสามัญ 1 หุ้นจะได้รับผลตอบแทน 0.60 บาท โดยราคาหุ้นสามัญ (Par Value) มีมูลค่าหุ้นละ 3 บาท หรือคิดเป็นผลตอบแทนเท่ากับ 20% ของราคาหุ้นสามัญ

อัตราส่วนแสดงสมรรถภาพในการใช้สินทรัพย์ (Asset Management Ratios)

1) อัตราส่วนหมุนเวียนของสินทรัพย์ถาวร (Fixed Assets Turnover) เป็นอัตราส่วนที่แสดงถึงประสิทธิภาพในการบริหารสินทรัพย์ถาวรที่มีตัวตน เพื่อดำเนินงานให้เกิดรายได้ ผลลัพธ์ที่ออกมามีจำนวนครั้งสูง หมายถึง กิจการได้ใช้ประโยชน์จากสินทรัพย์ถาวรที่มีอยู่คุ้มค่าต่อการลงทุน คือ หมุนเวียนได้หลายครั้งใน 1 รอบงวดบัญชี คำนวณได้ดังนี้

$$\begin{aligned}
 \text{อัตราส่วนหมุนเวียนของสินทรัพย์ถาวร} &= \frac{\text{ยอดขายสุทธิ}}{\text{สินทรัพย์ถาวรสุทธิ}} \\
 &= \frac{3,000}{1,300} \\
 &= 2.3 \text{ เท่า} \\
 \text{อัตราส่วนค่าเฉลี่ยอุตสาหกรรม} &= 4 \text{ เท่า}
 \end{aligned}$$

จากอัตราส่วนหมุนเวียนของสินทรัพย์ถาวรของบริษัท เท่ากับ 2.3 ครั้ง เมื่อเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยอุตสาหกรรมแล้วต่ำกว่า แสดงว่าการบริหารสินทรัพย์ถาวรของบริษัท เพื่อก่อให้เกิดยอดขายอยู่ในอัตราที่ต่ำ กิจการควรที่จะพิจารณาแนวทางเพื่อปรับอัตราส่วนนี้ให้สูงขึ้น โดยการเพิ่มยอดขายให้คุ้มกับสินทรัพย์ถาวรที่มีอยู่หรือตรวจสอบว่ามีสินทรัพย์ถาวรใดมากเกินไปจนจำเป็นหรือไม่ได้ใช้ประโยชน์เพื่อก่อให้เกิดยอดขายทั้งทางตรงและทางอ้อม โดยการจำหน่ายเพื่อที่จะทำให้มูลค่าของสินทรัพย์ถาวรลดลง

2) อัตราส่วนหมุนเวียนของสินทรัพย์รวม (Total Assets Turnover) เป็นอัตราส่วนที่แสดงถึงประสิทธิภาพในการบริหารสินทรัพย์รวมที่มีตัวตน เพื่อดำเนินงานให้เกิดรายได้ ผลลัพธ์ที่ออกมาจะมีจำนวนครั้งที่สูงหมายถึง กิจการได้ใช้ประโยชน์จากสินทรัพย์รวมที่มีอยู่อย่างคุ้มค่าต่อการลงทุนในสินทรัพย์รวม คือ หมุนเวียนได้หลายครั้งใน 1 รอบงวดบัญชี แต่ในการวิเคราะห์ควรที่จะต้องมีการตรวจสอบดูประสิทธิภาพของสินทรัพย์แต่ละประเภท เช่น สินทรัพย์หมุนเวียนหรือสินทรัพย์ถาวรที่เกิดประสิทธิภาพที่แท้จริง จำนวนได้ดังนี้

$$\begin{aligned}
 \text{อัตราส่วนหมุนเวียนของสินทรัพย์รวม} &= \frac{\text{ยอดขายสุทธิ}}{\text{สินทรัพย์รวมสุทธิ}} \\
 &= \frac{3,000}{2,000} \\
 &= 1.5 \text{ เท่า} \\
 \text{อัตราส่วนค่าเฉลี่ยอุตสาหกรรม} &= 2.5 \text{ เท่า}
 \end{aligned}$$

จากอัตราส่วนหมุนเวียนของสินทรัพย์รวมของบริษัท เท่ากับ 1.5 เท่า เมื่อเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยอุตสาหกรรมแล้วต่ำกว่า แสดงว่าการบริหารสินทรัพย์รวมของบริษัท เพื่อให้เกิดยอดขายอยู่ในอัตราที่ต่ำ แต่เมื่อนำอัตราส่วนหมุนเวียนของสินทรัพย์ถาวร มาร่วมวิเคราะห์ด้วย จะสังเกตได้ว่า ความแตกต่างกับค่าเฉลี่ยอุตสาหกรรมนั้น อัตราส่วนหมุนเวียนของสินทรัพย์รวมน้อยกว่าคือต่างกัน 1 เท่า แต่อัตราส่วนหมุนเวียนของสินทรัพย์ถาวรต่างกัน 1.7 เท่า ก็แสดงว่าบริษัทบริหารสินทรัพย์ถาวรไม่มีประสิทธิภาพควรหาแนวทางแก้ไข ส่วนการบริหารสินทรัพย์หมุนเวียนอยู่ในเกณฑ์ที่ดียกเว้นการบริหารลูกหนี้ควรปรับปรุง

อัตราส่วนมูลค่าตลาด (Market Value Ratios)

1) อัตราส่วนราคาตลาดต่อกำไร (Price/Earning Ratio : P/E) เป็นอัตราส่วนที่แสดงการเปรียบเทียบระหว่างราคาตลาดของหุ้นสามัญ 1 หุ้น ต่อกำไรต่อหุ้น (EPS) อัตราส่วนนี้ส่วนใหญ่จะใช้ในการวิเคราะห์หุ้นสามัญของกิจการที่มีการซื้อขายในตลาดหลักทรัพย์ว่าในขณะนี้

ราคาหุ้นสามัญมีราคาตลาดเป็นกึ่งหนึ่งของกำไรต่อหุ้น ถ้าผลลัพธ์ออกมาสูงแสดงว่าการบริหารงานของกิจการน่าจะดีขึ้นในอนาคตจึงมีผู้เข้าไปซื้อหุ้นสามัญของกิจการมากทำให้ราคาสูงขึ้น แต่ในทางกลับกันสามารถวิเคราะห์ได้ว่าถ้าราคาที่สูงนั้นไม่สอดคล้องกับกำไรต่อหุ้น อาจจะทำให้เกิดความเสียหายได้ เช่นกันสำหรับผู้ที่จะเข้าไปซื้อหุ้น คำนวณได้ดังนี้

$$\begin{aligned}
 \text{อัตราส่วนราคาตลาดต่อกำไร} &= \frac{\text{ราคาตลาดหุ้นสามัญ}}{\text{กำไรสุทธิต่อหุ้น}} \\
 &= \frac{4.10}{0.60} \\
 &= 6.80 \text{ เท่า} \\
 \text{อัตราส่วนค่าเฉลี่ยอุตสาหกรรม} &= 7 \text{ เท่า}
 \end{aligned}$$

จากอัตราส่วนราคาตลาดต่อกำไรของบริษัท เท่ากับ 6.80 เท่า เมื่อเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยอุตสาหกรรมแล้วต่ำกว่าผู้ลงทุนอาจจะมองว่า บริษัท มีความเสี่ยงสูงกว่าบริษัทอื่นในอุตสาหกรรมเดียวกัน จึงไม่เป็นที่น่าสนใจเข้ามาซื้อหุ้นสามัญมากราคาจึงยังไม่สูง

2) มูลค่าหุ้นตามบัญชี (Book Value) เป็นอัตราส่วนแสดงการเปรียบเทียบระหว่างส่วนของผู้ถือหุ้นสามัญที่ปรากฏตามมูลค่าบัญชีตามมูลค่าที่บันทึก ณ วันใดวันหนึ่งที่รับรองกันโดยทั่วไปกับจำนวนหุ้นสามัญที่ออกจำหน่าย ผลลัพธ์ที่ออกมาแสดงมูลค่าที่ผู้ถือหุ้นจะได้รับคืนหากเลิกกิจการ คำนวณได้ดังนี้

$$\begin{aligned}
 \text{อัตราส่วนมูลค่าหุ้นตามบัญชี} &= \frac{\text{ส่วนของผู้ถือหุ้นสามัญ}}{\text{จำนวนหุ้นสามัญที่ออกจำหน่าย}} \\
 &= \frac{1,000,000}{200,000} \\
 &= 5 \text{ บาท} \\
 \text{อัตราส่วนค่าเฉลี่ยอุตสาหกรรม} &= 7 \text{ บาท}
 \end{aligned}$$

มูลค่าหุ้นตามบัญชีของบริษัทเท่ากับ 5 บาท เมื่อเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยอุตสาหกรรมแล้วต่ำกว่า หมายถึงถ้าบริษัทเลิกกิจการแล้วผู้ถือหุ้นจะได้รับค่าหุ้นคืนหุ้นละ 5 บาท ต่ำกว่าธุรกิจอื่นในอุตสาหกรรมเดียวกันถึง 2 บาท แต่ถ้าต้องการทราบถึงอัตราส่วนราคาตลาดต่อผลตามบัญชี (Market / Book Ratio : MB) ก็สามารถคำนวณได้ดังนี้

$$\begin{aligned}\text{อัตราส่วนราคาตลาดต่อมูลค่าตามบัญชี} &= \frac{\text{ราคาตลาดหุ้นสามัญ}}{\text{มูลค่าตามบัญชีต่อหุ้น}} \\ &= \frac{4.10}{5} \\ &= 0.82 \text{ เท่า} \\ \text{อัตราส่วนค่าเฉลี่ยอุตสาหกรรม} &= 1 \text{ เท่า}\end{aligned}$$

อัตราส่วนราคาตลาดต่อมูลค่าตามบัญชีมีค่าเท่ากับ 0.82 เท่า ซึ่งต่ำกว่า 1 แสดงว่าราคาตลาดต่ำกว่ามูลค่าตามบัญชีของบริษัท ในกรณีนี้นักลงทุนจะเสนอซื้อหุ้นสามัญในราคาต่ำ เป็นการสะท้อนถึงความสามารถในการบริหารของบริษัท ที่ยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร โดยเฉพาะการบริหารสินทรัพย์ถาวร

5. การวิเคราะห์ทางการเงินตามระบบของดูปองท์ (Du Pont System of Analysis)

การนำ Du Pont System มาใช้ในการวิเคราะห์ทางการเงินโดยเฉพาะทางด้านอัตราผลตอบแทนจากการลงทุน (ROI) และอัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) มีวิธีการดังนี้

5.1 อัตราผลตอบแทนจากการลงทุน (ROI) ซึ่งเป็นอัตราส่วนที่แสดงถึงความสามารถของกิจการด้านการลงทุน จะนำข้อมูลจากงบกำไรขาดทุนมาใช้คือ อัตราส่วนกำไรสุทธิต่อยอดขาย (Profit Margin on Sales) ซึ่งแสดงถึงความสามารถในการทำกำไรสุทธิต่อยอดขาย นำข้อมูลจากงบดุลและงบกำไรขาดทุนมาใช้ คือ อัตราส่วนหมุนเวียนของสินทรัพย์รวม (Total Asset Turnover) ซึ่งแสดงถึงประสิทธิภาพในการใช้สินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดยอดขายของกิจการ

$$\begin{aligned} \text{ROI} &= \text{กำไรสุทธิต่อยอดขาย} \times \text{อัตราส่วนหมุนเวียนของสินทรัพย์รวม} \\ &= \frac{\text{กำไรสุทธิ}}{\text{ยอดขาย}} \times \frac{\text{ยอดขาย}}{\text{สินทรัพย์รวม}} \end{aligned}$$

จากงบดุลและงบกำไรขาดทุน บริษัท พุทธรักษา จำกัด

$$\begin{aligned} \text{ROI} &= \left(\frac{120}{3,000} \times 100 \right) \times \frac{3,000}{2,000} \\ &= 4 \% \times 1.5 \end{aligned}$$

$$\text{ROI ของบริษัท พุทธรักษา จำกัด ปี } 25 \times 2 = 6 \%$$

$$\text{อุตสาหกรรมเฉลี่ย } 3 \% \times 2.5 = 7.5 \%$$

จากการวิเคราะห์โดยใช้สมการ ROI จะเห็นว่าบริษัทพุทธรักษา จำกัด มีกำไรต่อยอดขายสูงกว่าอุตสาหกรรมเฉลี่ยแต่ความสามารถในการบริหารสินทรัพย์รวมต่ำกว่า ฉะนั้นบริษัทจะต้องมีการปรับปรุงโดย

1) ต้องทำให้กำไรสุทธิจากยอดขายเพิ่มขึ้นโดยการควบคุมค่าใช้จ่าย, ต้นทุนสินค้าขาย เป็นต้น ถ้าบริษัทพุทธรักษา สามารถเพิ่มยอดขายเป็น 3,500,000 บาท และทำให้เพิ่มกำไรสุทธิจาก 120,000 บาท เป็น 150,000 บาท

$$\begin{aligned} \text{อัตราส่วนกำไรสุทธิต่อยอดขาย} &= \frac{150}{3,500} \times 100 \\ &= 4.29 \% \end{aligned}$$

2) ให้มีการใช้สินทรัพย์ให้เต็มประสิทธิภาพเพื่อให้ยอดขายสูงขึ้น ถ้าบริษัทพุทธรักษาสามารถทำให้ยอดขายสูงขึ้น จากเดิม 3,000,000 บาท เป็น 3,500,000 บาท

$$\text{อัตราส่วนหมุนเวียนสินทรัพย์รวม} = \frac{3,500}{2,000} = 1.75 \text{ เท่า}$$

3) เพิ่มกำไรสุทธิต่อยอดและเพิ่มอัตราส่วนหมุนเวียนสินทรัพย์รวมตาม ข้อ 1) และ 2) ก็จะเป็นดังนี้

$$\begin{aligned} \text{ROI} &= 4.29 \times 1.75 \\ &= 7.5 \% \end{aligned}$$

ถ้าบริษัทใช้ความสามารถในการบริหารดังกล่าวบริษัทจะมีค่า ROI เท่ากับค่าเฉลี่ยอุตสาหกรรมคือ 7.5%

5.2 อัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) เป็นอัตราส่วนแสดงถึงความสามารถสร้างผลตอบแทนจากการลงทุนของผู้ถือหุ้น เป็นการแสดงความสัมพันธ์ระหว่าง ROI กับตัวคูณของผู้ถือหุ้น (Equity Multiplier) ซึ่งมาจากอัตราส่วนสินทรัพย์รวมต่อส่วนของผู้ถือหุ้น เป็นการแสดงถึงการใช้ประโยชน์จากการก่อหนี้สิน ถ้าผลลัพธ์ที่ออกมาสูงแสดงว่ากิจการได้มีการก่อหนี้ส่วนหนึ่งเพื่อจัดหาสินทรัพย์ แต่กิจการก็จะมีความเสี่ยงสูงเช่นกัน จากกรณีบริษัท พุทธรักษา จำกัด มีส่วนของผู้ถือหุ้น 1,000,000 บาท และก่อหนี้ 1,000,000 บาท สินทรัพย์รวม 2,000,000 บาท สามารถหาตัวคูณของผู้ถือหุ้นดังนี้

$$\begin{aligned} \text{Equity Multiplier} &= \frac{\text{สินทรัพย์รวม}}{\text{ส่วนของผู้ถือหุ้น}} \\ &= \frac{2,000}{1,000} \\ &= 2 \end{aligned}$$

แต่ถ้าบริษัท ไม่มีการก่อหนี้การลงทุนในสินทรัพย์รวมมาจาก ส่วนของผู้ถือหุ้นทั้งหมด Equity Multiplier จะมีค่าเท่ากับ 1 หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง คือ ค่าของ ROE จะเท่ากับ ROI เมื่อเอา ROI คูณกับ Equity Multiplier จะได้

$$\begin{aligned}
 \text{ROE} &= \text{ROI} \times \frac{\text{สินทรัพย์รวม}}{\text{ส่วนของผู้ถือหุ้น}} \\
 &= 6\% \times 1 \\
 \text{ROE} &= 6\% = \text{ROI}
 \end{aligned}$$

แสดงว่าถ้าบริษัทพุทธรักษา จำกัด ไม่ก่อก่อนนี้ ค่าของ ROE จะเท่ากับ ROI แต่จากงบดุลของบริษัทพุทธรักษา จำกัด มีส่วนของผู้ถือหุ้น 1,000,000 บาท ROE จึงได้ดังนี้

$$\text{ROE ของบริษัท พุทธรักษา จำกัด ปี 25x2} = 6\% \times 2 = 12\%$$

$$\text{ค่าเฉลี่ยอุตสาหกรรม} = 7.5\% \times 2.5 = 18.75\%$$

หรือหา ROE โดยการปรับปรุงตามอัตราส่วน (Ratio) ตามที่กล่าวมาแล้ว

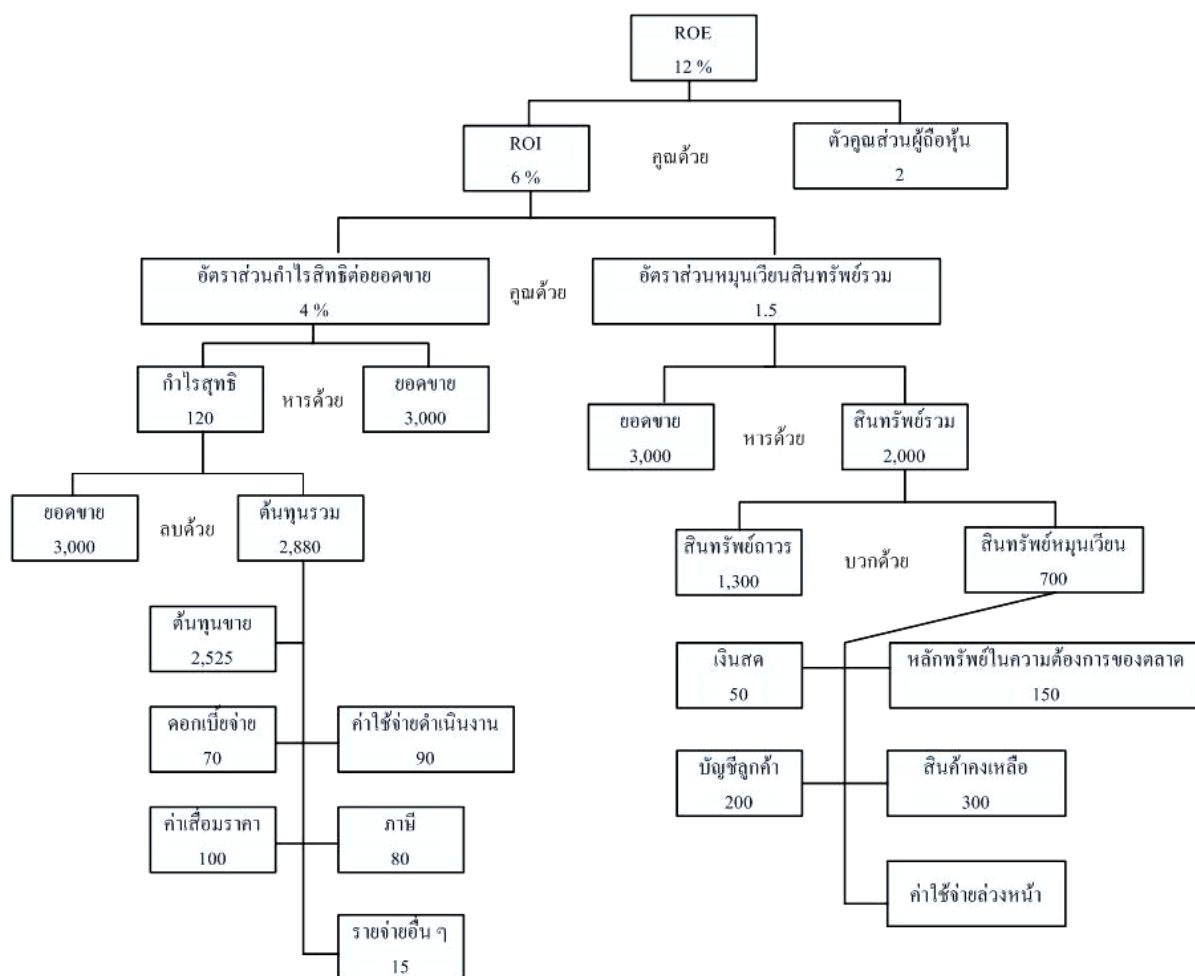
$$\begin{aligned}
 \text{ROE} &= \frac{\text{กำไรสุทธิ}}{\text{ยอดขาย}} \times \frac{\text{ยอดขาย}}{\text{สินทรัพย์รวม}} \times \frac{\text{สินทรัพย์รวม}}{\text{ส่วนของผู้ถือหุ้น}} \\
 &= 4\% \times 1.5 \times 2 \\
 \text{ROE} &= 12\%
 \end{aligned}$$

จากการวิเคราะห์ ROE ตามระบบ Du Pont จะเห็นว่าเมื่อเปรียบเทียบกับค่าอุตสาหกรรมเฉลี่ยแล้วต่ำกว่า ถึง 6.75% ทั้ง ๆ ที่บริษัท มีกำไรสุทธิต่อยอดขายสูงกว่าค่าเฉลี่ยอุตสาหกรรมก็แสดงว่ามีอัตราหมุนเวียน ของสินทรัพย์รวมต่ำหรือการใช้ สินทรัพย์ถาวรยังไม่มีประสิทธิภาพ นอกจากนั้นการก่อก่อนนี้เพื่อจัดซื้อสินทรัพย์รวมยังอยู่ในอัตราที่ต่ำเมื่อเปรียบเทียบกับส่วนของผู้ถือหุ้น แต่ความเสี่ยงทางการเงินก็จะต่ำตามโครงสร้างเงินทุนหรือตัวคูณของผู้ถือหุ้น (Equity Multipliers)

สรุปการวิเคราะห์ตาม Du Pont System เป็นการช่วยทำให้หาวิธีการปรับ ROE ให้สูงขึ้น ซึ่งจะทำให้มูลค่าของธุรกิจสูงไปด้วยที่เป็นเป้าหมายทางธุรกิจ จึงขึ้นอยู่กับค่าขององค์ประกอบ 3 ประการคือ

- กำไรสุทธิต่อยอดขาย
- การบริหารสินทรัพย์รวมให้มีประสิทธิภาพขึ้น
- การบริหารโครงสร้างเงินทุนที่เหมาะสม

ถ้าผู้บริหารการเงินเห็นว่าองค์ประกอบใดมีจุดอ่อนหรือมีค่าต่ำก็ให้ปรับปรุงองค์ประกอบนั้นได้ถูกต้อง เป็นการรวดเร็วและประหยัดงบประมาณ สามารถนำ Du Pont System มาเขียนเป็นแผนผังได้ดังนี้

ภาพที่ 2-2 แผนผังแสดง Du Pont System บริษัท พุทธรักษา จำกัด ปี 25x2 (หน่วย:พัน)

ที่มา : ดัดแปลงจาก บริกแฮม.ยูจิน เอฟ. แปลโดยเรงรัก จำปาเงิน, 2543:48

จากภาพแสดง Du Pont System บริษัทพุทธรักษา จำกัด เพื่อหาจุดอ่อนของบริษัท ต้นทุนรวมสูงเกินไปหรือไม่ เมื่อเทียบกับยอดขาย ฉะนั้นผู้จัดการการเงินจะต้องเสนอผู้บริหาร และฝ่ายต่างๆ ให้ทำการแก้ไขในเรื่องต้นทุน เช่น ต้นทุนสินค้าขายที่สูงอาจจะต้องให้ฝ่ายจัดซื้อหาแหล่งวัตถุดิบใหม่หรือบริหารสินค้าคงเหลือเพื่อจะได้มีอำนาจต่อรองกับผู้ขายได้ ถ้าในกรณีสินทรัพย์รวมมีมากเกินไปความต้องการทำให้อัตราส่วนหมุนเวียนสินทรัพย์รวมต่ำอาจจะต้องมีการพิจารณา จำหน่ายสินทรัพย์ถาวรออกไปบ้างที่เกินความจำเป็น และควบคุมสินค้าคงเหลืออย่างมีประสิทธิภาพจะทำให้อัตราส่วนดังกล่าวสูงขึ้น สิ่งเหล่านี้มีส่วนที่จะทำให้ ROI สูงขึ้น นอกจากนั้นบริษัท อาจจะให้มีการก่อหนี้เพิ่มมากขึ้นแทนที่จะใช้ส่วนของผู้ถือหุ้นเมื่อต้องการขยายธุรกิจในอนาคต หนี้สามัญของบริษัทพุทธรักษา จำกัด สูงขึ้นได้

6. งบกระแสเงินสด (Cash Flow Statement)

6.1 ความสำคัญของงบกระแสเงินสด

เงินสดเป็นรายการหนึ่งในสินทรัพย์หมุนเวียน ซึ่งเป็นสินทรัพย์ที่มีสภาพคล่องสูง เปรียบเสมือนเส้นเลือดที่หล่อเลี้ยงธุรกิจ ผู้บริหารกิจการจึงมักจะให้ความสนใจการเปลี่ยนแปลงของเงินสด เพื่อนำไปใช้ในการตัดสินใจในเรื่องต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับเงินสดในงบดุลซึ่งแสดงฐานะการเงินของกิจการ ณ วันใดวันหนึ่งและงบกำไรขาดทุนแสดงให้เห็นผลการดำเนินงานในงวดบัญชีหนึ่งซึ่งไม่เพียงพอ เพราะไม่ได้แสดงถึงการเคลื่อนไหวเงินสด ฉะนั้นจึงต้องจัดทำงบกระแสเงินสด เพื่อแสดงให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงของเงินสดในช่วงเวลาต่างๆ ว่าเป็นอย่างไรบ้าง สาเหตุของการเปลี่ยนแปลงตลอดจนการแสดงถึงแหล่งที่มาและการใช้ไปของเงินสด โดยเฉพาะการต้องการทราบถึงเงินสดที่ได้มาและการใช้ไปในกิจกรรมการดำเนินงาน การหาเงินทุนและการลงทุน

ในปัจจุบันนี้ได้มีข้อบังคับ ตลาดหลักทรัพย์ (Securities and Exchange Commission : SEC) และคณะกรรมการมาตรฐานการบัญชีการเงิน (Financial Accounting Standard Board : FASB) ของประเทศสหรัฐอเมริกา ได้เห็นความสำคัญที่ผู้ใช้งบการเงินเพื่อวิเคราะห์กิจการ จะได้ทราบถึงรายได้มาและใช้ไปของเงินสดในกิจกรรมด้านต่างๆ ต้องจัดทำงบกระแสเงินสดในรายงานประจำปีด้วย ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (SET) ได้กำหนดให้บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ จัดทำงบกระแสเงินสดสำหรับรอบระยะเวลาบัญชี เริ่มตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2537 เป็นต้นไป งบกระแสเงินสดเป็นงบการเงินของกิจการอีกฉบับหนึ่งที่ต้องจัดทำนอกจากงบดุลและงบกำไรขาดทุน เพราะงบกระแสเงินสดเป็นส่วนหนึ่งของงบแสดงการเปลี่ยนแปลงฐานะการเงินที่แสดงการเคลื่อนไหวของเงินสดในรอบระยะเวลาหนึ่ง ทั้งแหล่งที่มาและใช้ไปของเงินสด

6.2 แหล่งที่มาและแหล่งใช้ไปของเงินสด

เมื่อกิจการเริ่มดำเนินงานไม่ว่าจะจัดตั้งโดยเจ้าของคนเดียว, ห้างหุ้นส่วน หรือในรูปของบริษัท จำกัด ก็จะมีที่มาของเงินทุน เช่น ถ้าเจ้าของคนเดียวเงินลงทุนอาจเป็นของเจ้าของที่ได้เก็บออม ถ้าเป็นรูปบริษัท จำกัด เงินทุนจะมาจากการออกจำหน่ายหุ้น แต่ถ้าไม่เพียงพอก็จะกู้ยืมจากแหล่งเงินทุนภายนอกเพิ่มเติมเพื่อที่จะให้กิจการดำเนินได้ต่อไป เมื่อได้เงินทุนทั้งที่มาจากเจ้าของหรือกู้ยืมมากิจการก็จะนำไปลงทุนในสินทรัพย์ต่างๆ ขึ้นอยู่กับว่าเป็นธุรกิจประเภทใด และบางครั้งก็นำไปชำระหนี้เมื่อถึงกำหนด กิจการดำเนินงานก็ย่อมจะมีผลตอบแทนในรูปของผลกำไรซึ่งเป็นเงินทุนจากการดำเนินงาน กิจการก็จะนำผลกำไรที่ได้รับ จ่ายเงินปันผลให้กับผู้ถือหุ้น หรือบางส่วนก็นำไปขยายกิจการซึ่งต้องลงทุนในสินทรัพย์เพิ่มเติม หรือเมื่อพิจารณาแล้วว่าสินทรัพย์บางอย่างที่ไม่มีความจำเป็นก็จะขายออกไป เพื่อนำเงินมาใช้จ่ายในสิ่งที่จำเป็นกว่า บางครั้งกิจการจำเป็นจะต้องมีการเพิ่มทุนโดยการขายหุ้นเพิ่มแก่นักลงทุนภายนอก เพื่อนำเงินมาดำเนินงานหรือชำระหนี้บางส่วนเงินทุนดังกล่าวข้างต้น ส่วนหนึ่งจะได้มาในรูปเงินสด และอาจต้องใช้ไปในรูปของเงินสด เงินสดเป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนที่มีสภาพคล่องสูง (Liquidity)

ในกิจการหนึ่งๆ จะมีกิจกรรมหลักสำคัญ 3 ประการ ที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของเงินสด ดังนี้

1) **กิจกรรมการดำเนินงาน (Operating Activities)** เป็นการดำเนินงานประจำวัน ซึ่งก่อให้เกิดรายได้ต่างๆ แก่กิจการและการจ่ายเงินสดเป็นค่าสินค้าและบริการต่างๆ หรือผลต่างของเงินสดที่ได้รับและเงินสดที่จ่ายออกไป ก็คือเงินสดสุทธิจากการดำเนินงานหรือกำไรสุทธินั่นเอง ตัวอย่างเช่น ขายสินค้าและบริการได้เงินสด เงินสดรับจากรายได้ ค่าสิทธิ ค่าธรรมเนียม ดอกเบี้ย เงินปันผล ส่วนเงินสดจ่ายคือการซื้อสินค้าและค่าบริการ ค่าเช่า ดอกเบี้ยจ่าย เป็นต้น

2) **กิจกรรมการลงทุน (Investing Activities)** เป็นกิจกรรมเกี่ยวกับการจัดหาสินทรัพย์ถาวรต่างๆ เพื่อใช้ในการดำเนินงานโดยการจ่ายเงินสดออกไป หรือขายสินทรัพย์ถาวรที่ไม่จำเป็น ต้องมีไว้ก็จะแสดงถึงแหล่งที่มาของเงินสด ตลอดจนการลงทุนอื่นๆ ของกิจการ เช่น การซื้อขายหุ้นสามัญของกิจการอื่น การให้บุคคลอื่นกู้ยืมเงิน การซื้อกองทุน การขายหุ้นสามัญ เป็นต้น ก็จะแสดงถึงแหล่งที่มาและใช้ไปของกิจการ

3) **กิจกรรมการจัดหาเงิน (Financing Activities)** เป็นกิจกรรมหาเงินทุน (เงินสด) จากแหล่งต่างๆ ซึ่งจะแสดงเป็นแหล่งที่มาของเงินสดที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงของรายการหนี้สินระยะยาวและส่วนของผู้ถือหุ้น ซึ่งมีผลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในโครงสร้างเงินทุนของกิจการ เช่น การกู้ยืมและชำระหนี้คืนเจ้าหนี้, การออกหุ้นกู้- การไถ่ถอนหุ้นกู้, การออกหุ้นบุริมสิทธิ ตลอดจนการเพิ่มทุนหุ้นสามัญและการจ่ายปันผลแก่ผู้ถือหุ้นของกิจการ เป็นต้น

● **แหล่งที่มาของกระแสเงินสดของกิจการ**

จากกิจกรรมดำเนินงาน

- กำไรจากการดำเนินงาน
- สินทรัพย์หมุนเวียนลดลง
- หนี้สินหมุนเวียนเพิ่มขึ้น

จากกิจกรรมการลงทุน

- ขายสินทรัพย์ถาวร
- ขายหุ้นสามัญของบริษัทอื่น
- ขายหลักทรัพย์ในความต้องการของตลาด

จากกิจกรรมการจัดหาเงิน

- ออกจำหน่ายหุ้นสามัญเพิ่ม
- ออกหุ้นกู้

● แหล่งใช้ไปของกระแสเงินสดของกิจการ

จากกิจกรรมดำเนินงาน

- ขาดทุนจากการดำเนินงาน
- สินทรัพย์หมุนเวียนเพิ่มขึ้น
- หนี้สินหมุนเวียนลดลง

จากกิจกรรมการลงทุน

- ซื้อสินทรัพย์ถาวร
- ซื้อหุ้นสามัญของบริษัทอื่น
- ซื้อกองทุนรวม
- ซื้อหลักทรัพย์ในความต้องการของตลาด

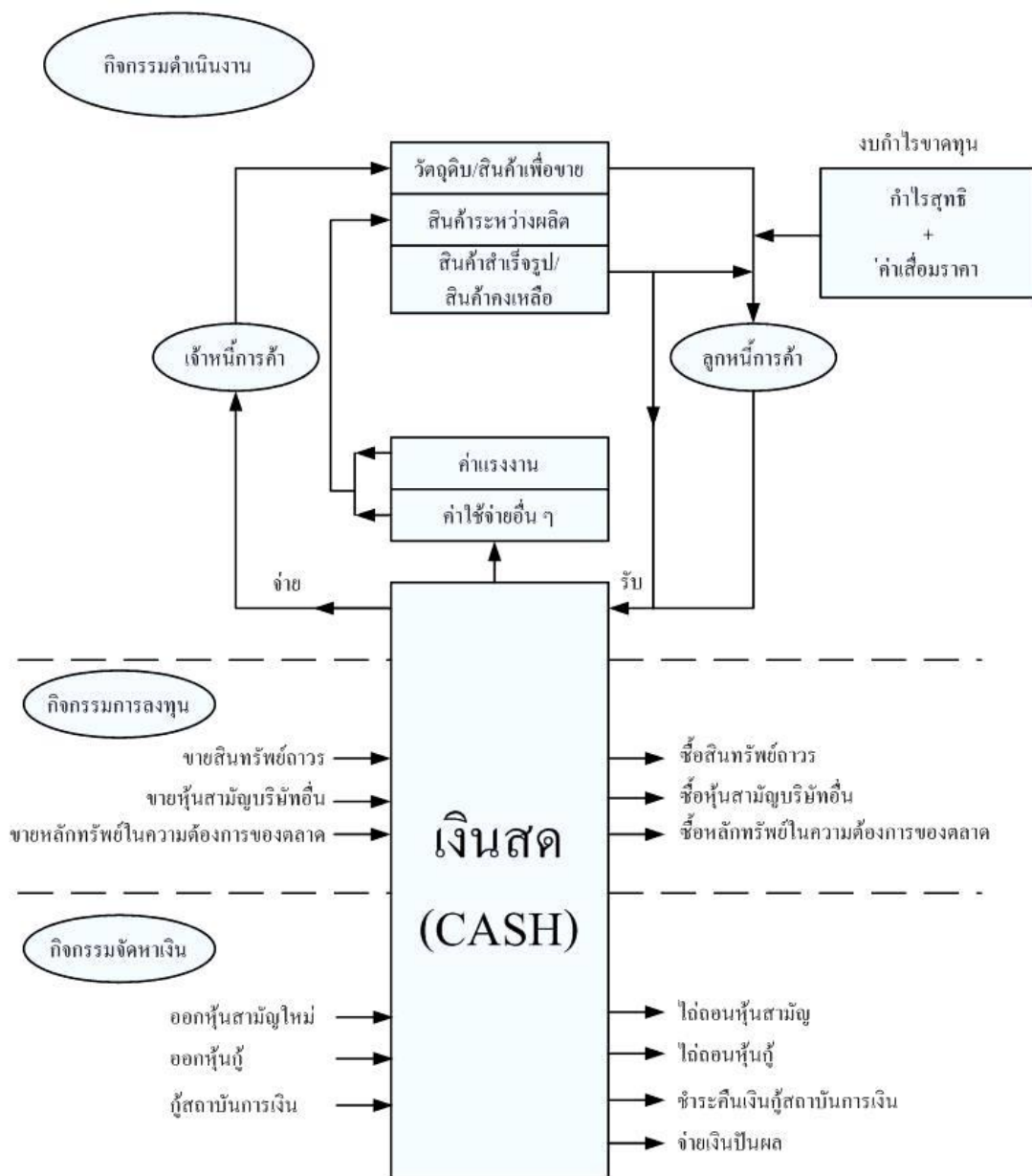
จากกิจกรรมการจัดหาเงิน

- ปล่อยกู้
- ซื้อหุ้นสามัญคืน
- เงินสดจ่ายปันผลผู้ถือหุ้น

ให้ดูภาพที่ 2-3 ประกอบคำอธิบายข้างต้น

จะเห็นว่ารายการต่างๆ ที่เป็นการใช้ไปของกระแสเงินสดจะเป็นรายการที่ตรงกันข้ามกับที่มาของเงินสดหรือพิจารณาจากงบดุลจะสามารถแสดงถึงการได้มาและใช้ไปของเงินสดได้ดังนี้

การได้มา	การใช้ไป
สินทรัพย์ (ยกเว้นเงินสด) <u>ลดลง</u>	สินทรัพย์ (ยกเว้นเงินสด) <u>เพิ่มขึ้น</u>
หนี้สิน <u>เพิ่มขึ้น</u>	หนี้สิน <u>ลดลง</u>
ส่วนของผู้ถือหุ้น <u>เพิ่มขึ้น</u>	ส่วนของผู้ถือหุ้น <u>ลดลง</u>

ภาพที่ 2-3 แสดงแหล่งที่มาและใช้ไปของเงินสดตามลักษณะกิจกรรม

ที่มา : ดัดแปลงจาก ธงชัย สันติวงษ์ และชัยยศ สันติวงษ์, 2534:34

6.3 การจัดทำกระแสเงินสด

การจัดทำกระแสเงินสดของกิจการนั้น สามารถจัดทำได้จากการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในรายการสินทรัพย์ หนี้สิน และส่วนของผู้ถือหุ้นในงบดุลของกิจการ 2 งบดุล และวิเคราะห์รายการรายได้ – รายจ่าย จากงบกำไรขาดทุนประจำปี ดังนั้นการจัดทำกระแสเงินสดจึงมีการดำเนินการดังต่อไปนี้

1) **รวบรวมข้อมูล** ข้อมูลที่ต้องรวบรวมเพื่อจัดทำงบกระแสเงินสด จากงบดุล 2 งบ และงบกำไรขาดทุนของงวดที่ต้องการวิเคราะห์ ตัวอย่าง สมมติว่างวดที่ต้องการวิเคราะห์กระแสเงินสดที่ต้องการวิเคราะห์ของปี 25x2 ฉะนั้นต้องมีข้อมูลที่จะจัดทำประกอบด้วย

- งบดุล ณ วันที่ 31 ธันวาคม 25x1 (ต้นงวด)
- งบดุล ณ วันที่ 31 ธันวาคม 25x2 (ปลายงวด)
- งบกำไรขาดทุนสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 25x2

2) **เปรียบเทียบข้อมูล** เมื่อได้งบดุลแล้วให้เปรียบเทียบงบดุล 2 งบ นั้น เพื่อหาเงินสดที่เปลี่ยนแปลงไป โดยแสดงเป็นจำนวนผลต่างที่เพิ่มขึ้นหรือลดลง

3) **วิเคราะห์ผลต่างเมื่อเปรียบเทียบงบดุลแล้ว** ผลต่างที่ได้นั้นจะต้องวิเคราะห์ว่าเป็นแหล่งที่มาหรือแหล่งใช้ไปของเงินสด เป็นการจัดทำงบกระแสเงินสดแบบง่าย เพื่อได้ตรวจสอบความถูกต้องกับเงินสดคงเหลือปลายงวด โดยนำเงินสดต้นงวด บวก ที่มาของเงินสด (กระแสเงินสดรับ) หัก การใช้ไปของเงินสด (กระแสเงินสดจ่าย) เท่ากับ เงินสดคงเหลือปลายงวดที่ปรากฏในงบดุล

4) **การจัดทำงบกระแสเงินสดโดยแยกตามกิจกรรม** ข้อ 6.2 ในการจัดทำงบกระแสเงินสดของกิจกรรมการดำเนินงาน สามารถทำได้ 2 วิธี คือ

- วิธีทางตรง (Direct Method) เป็นการแสดงเงินสดรับ (จ่าย) ตามรายการในงบกำไรขาดทุน หรือตามเกณฑ์เงินสด

- วิธีทางอ้อม (Indirect Method) เป็นการแสดงถึงผลกำไรสุทธิ (ขาดทุน) ในงบกำไรขาดทุน แล้วปรับปรุงด้วยผลกำไรกระทบ กำไรสุทธิที่ไม่เกี่ยวกับเงินสด และสินทรัพย์หมุนเวียนจากกิจกรรมดำเนินงาน วิธีทางอ้อมนี้เป็นที่นิยมใช้กันทั่วไป

ณ ที่นี้จะให้ทำงบกระแสเงินสดแบบง่ายตามข้อ 6.3.3 ก่อน แล้วจึงนำข้อมูลไปจัดทำงบกระแสเงินสดของกิจกรรมการดำเนินงานวิธีทางอ้อม เพื่อจะได้ช่วยสอบย้อนความถูกต้องเงินสดคงเหลือปลายงวด

ตัวอย่างที่ 2-2 งบดุลและงบกำไรขาดทุนของบริษัทมะลิซ้อน จำกัด

บริษัท มะลิซ้อน จำกัด

งบดุล

ณ 31 ธันวาคม 25.....

(หน่วย : พันบาท)

	25x1	25x2	การเปลี่ยนแปลง
สินทรัพย์			
สินทรัพย์หมุนเวียน			
- เงินสด	300	400	100
- หลักทรัพย์ในความต้องการของตลาด	200	600	400
- บัญชีลูกหนี้	500	400	(100)
- สินค้าคงเหลือ	<u>900</u>	<u>600</u>	<u>(300)</u>
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน	1,900	2,000	100
สินทรัพย์ถาวร			
- ที่ดินและอาคาร	1,050	1,200	150
- เครื่องจักรและอุปกรณ์	<u>1,150</u>	<u>1,300</u>	<u>150</u>
- หัก ค่าเสื่อมราคา	<u>1,200</u>	<u>1,300</u>	<u>(100)</u>
รวมสินทรัพย์ถาวร	1,000	1,200	200
รวมสินทรัพย์ทั้งหมด	<u>2,900</u>	<u>3,200</u>	<u>300</u>
หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น			
หนี้สินหมุนเวียน			
- บัญชีเจ้าหนี้	500	700	200
- ตัวเงินจ่าย	700	600	(100)
- ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย	<u>200</u>	<u>100</u>	<u>(100)</u>
รวมหนี้สินหมุนเวียน	1,400	1,400	-
- หนี้กู้ยืม 10 ปี	<u>400</u>	<u>600</u>	<u>200</u>
รวมหนี้สินทั้งหมด	1,800	2,000	200
ส่วนของผู้ถือหุ้น			
- ทุนบริมสิทธิ	100	100	-
- ทุนสามัญ (ราคาหุ้นละ 1.20บาท จำนวน 100,000 หุ้น)	120	120	-
- ส่วนเกินมูลค่าหุ้น	380	380	-
- กำไรสะสม	<u>500</u>	<u>600</u>	<u>100</u>
รวมส่วนของผู้ถือหุ้น	1,100	1,200	100
รวมหนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น	<u>2,900</u>	<u>3,200</u>	<u>300</u>

บริษัท มะลิซ้อน จำกัด

งบกำไรขาดทุน

ณ 31 ธันวาคม 25x2

(หน่วย : พันบาท)

ขายสุทธิ	1,700
หัก ต้นทุนสินค้าเพื่อขาย	<u>1,000</u>
กำไรขั้นต้น	700
หัก ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน	<u>330</u>
กำไรก่อนดอกเบี้ยและภาษี (EBIT)	370
หัก ดอกเบี้ยจ่าย	<u>70</u>
กำไรก่อนภาษี (EBT)	300
หัก ภาษีจ่าย (40 %)	<u>120</u>
กำไรสุทธิหลังภาษี (EAT)	180
จ่ายปันผลหุ้นบุริมสิทธิ	<u>10</u>
กำไรที่จัดสรรให้ผู้ถือหุ้นสามัญ (EAC)	170

วิธีทางกระแสเงินสดแบบง่าย

บริษัท มะลิซ้อน จำกัด

งบกระแสเงินสดแบบง่าย

ณ 31 ธันวาคม 25x2

(หน่วย : พันบาท)

(1) เงินสดยกมา (31 ธ.ค. x1)	300
(2) ที่มาของเงินสด	
- กำไรสุทธิหลังภาษี	180
- ค่าเสื่อมราคา	<u>100</u> 280
- บัญชีลูกหนี้	100
- สินค้าคงเหลือ	300
- บัญชีเจ้าหนี้	200
- ออกหุ้นกู้เพิ่ม	<u>200</u>
รวมที่มาของเงินสด	1,080

(หน่วย : พันบาท)

(3) การใช้ไปของเงินสด

- หลักทรัพย์ในความต้องการของตลาด	400
- ที่ดินและอาคาร	150
- เครื่องจักรและอุปกรณ์	150
- ตัวเงินจ่าย	100
- ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย	100
- จ่ายเงินปันผลหุ้นบุริมสิทธิและสามัญ *	<u>80</u>
รวมการใช้ไปของเงินสด	980
เงินสดคงเหลือปลายงวด (31 ธ.ค. x2) ; (1) + (2) - (3)	<u>400</u>

ตารางที่ 2-2 แสดงงบกระแสเงินสดอย่างง่าย

การหาเงินปันผลจ่าย *				
เงินปันผลจ่าย	=	กำไรสะสมต้นงวด	+	กำไรสุทธิ - กำไรสะสมปลายงวด
80	=	500	+	180 - 600

จากตารางที่ 2-2 สามารถแสดงถึงวิธีการจัดงบกระแสเงินสดอย่างง่าย ดังนี้

(1) นำเงินสดยกมาจากงบดุลปี 25x1 เป็นจำนวนเงิน คือ 300,000 บาท

(2) นำแหล่งที่มาของกระแสเงินสดจากกำไรสุทธิของงบกำไรขาดทุนปี 25x2 คือ 180,000 บาท รวมกับค่าเสื่อมราคาที่เพิ่มขึ้น 100,000 บาท เท่ากับ 280,000 บาท และรายการในงบดุลที่มีการเปลี่ยนแปลงเป็นที่มาของเงินสด เช่น การลดลงของบัญชีลูกหนี้ 100,000 บาท เป็นต้น จะรวมกันได้ 700,000 บาท ฉะนั้นแหล่งที่มาของเงินสด 1,080,000 บาท

(3) นำแหล่งใช้ไปของกระแสเงินสด เช่น การเพิ่มขึ้นของหลักทรัพย์ในความต้องการของตลาด 400,000 บาท การเพิ่มขึ้นของที่ดินและอาคาร 150,000 บาท เป็นต้น ฉะนั้นแหล่งที่ใช้ไปของเงินสด 980,000 บาท

(4) นำผลรวมของเงินสดยกมา (1) + แหล่งที่มาของเงินสด (2) - แหล่งใช้ไปของเงินสด

(3) ผลลัพธ์ที่ได้จะเท่ากับ 400,000 บาท (เงินสดคงเหลือปลายงวดปี 25x2)

จากการจัดทำงบกระแสเงินสดแบบง่ายนี้เพื่อสะท้อนให้เห็นกับแหล่งที่มาและใช้ไปของเงินสด ซึ่งทำให้กระแสเงินสดคงเหลือสิ้นงวดปี 25x2 เพิ่มขึ้น 400,000 บาท แต่ไม่สามารถนำมาใช้ในการวิเคราะห์ได้ชัดเจนถึงรายการต่างๆ ที่เป็นแหล่งที่มาและใช้ไปของเงินสด ฉะนั้นควรนำข้อมูลจากงบกระแสเงินสดแบบง่ายไปใช้เป็นแนวทางในการจัดทำงบกระแสเงินสดของกิจกรรมการดำเนินงานวิธีทางอ้อม โดยแยกตามลักษณะของกิจกรรมสำคัญ 3 กิจกรรมต่อไป ตามตารางที่ 2-3

วิธีทำงบกระแสเงินสดแบบทางอ้อม

บริษัท มะลิซ้อน จำกัด งบกระแสเงินสด (แบบทางอ้อม) ณ 31 ธันวาคม 25x2

(หน่วย : พันบาท)

(1) กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน

กำไรสุทธิ	180
ปรับกระทบกำไรสุทธิเป็นเงินสดรับ (จ่าย) จากกิจกรรมดำเนินงาน	
ค่าเสื่อมราคา	100
การลดลงของบัญชีลูกหนี้	100
การลดลงของสินค้าคงเหลือ	300
การเพิ่มขึ้นของบัญชีเจ้าหนี้	200
การลดลงของค่าใช้จ่ายค้างจ่าย	<u>(100)</u>
กระแสเงินสดจากการดำเนินงาน	780

(2) กระแสเงินสดจากกิจกรรมการลงทุน

การเพิ่มขึ้นของที่ดินและอาคาร	(150)
การเพิ่มขึ้นของเครื่องจักรและอุปกรณ์	(150)
การเพิ่มขึ้นของหลักทรัพย์ในความต้องการของตลาด	<u>(400)</u>
กระแสเงินสดจากกิจกรรมการลงทุน	(700)

(3) กระแสเงินสดจากกิจกรรมการจัดหาเงิน

การลดลงของตั๋วเงินจ่าย	(100)
การเพิ่มขึ้นของหุ้นกู้	200
เงินปันผลจ่ายหุ้นบุริมสิทธิและหนี้สามัญ	<u>(80)</u>
กระแสเงินสดจากกิจกรรมการจัดหาเงิน	20
กระแสเงินสดสุทธิเพิ่มขึ้น (ลดลง) ระหว่างงวด	100
บวก เงินสดต้นงวด (31 ธ.ค. x1)	<u>300</u>
เงินสดปลายงวด (31 ธ.ค. x2)	<u>400</u>

ตารางที่ 2-3 แสดงงบกระแสเงินสดของกิจกรรมดำเนินงานวิธีทางอ้อม

จากตาราง 2-3 การจัดทำงบกระแสเงินสด สามารถนำมาวิเคราะห์ได้ดังนี้

1) งบกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงานของบริษัทมะลิซ้อน จำกัด เพิ่มขึ้น 780,000 บาท ซึ่งได้มาจากกำไรสุทธิ ค่าเสื่อมราคา การรับชำระหนี้จากลูกค้าทำให้ลูกหนี้ลดลง การดำเนินงานด้านการขายสินค้าทำให้สินค้าคงเหลือลดลงและมีความสามารถในการก่อหนี้จากเจ้าหนี้การค้ารวมเป็นเงิน 880,000 บาท แต่บริษัทก็มีการชำระค่าใช้จ่ายค้างจ่ายเพิ่มขึ้น 100,000 บาท ซึ่งมีผลทำให้เงินสดสุทธิที่ได้มากกว่าเงินสดที่ใช้ไป เท่ากับ $880,000 - 100,000 = 780,000$ บาท

2) งบกระแสเงินสดจากกิจกรรมการลงทุนของกิจการลดลง 700,000 บาท อันเนื่องมาจากกิจการ ได้ลงทุนในสินทรัพย์ถาวรเพิ่มขึ้นทำให้เงินสดออกไป 300,000 บาทและนอกจากนั้น บริษัท มีสภาพคล่องส่วนเกินจึงนำเงินสดที่เหลือไปลงทุนในหลักทรัพย์ในความต้องการของตลาดอีก 400,000 บาท รวมแล้วจะทำให้กระแสเงินสดของกิจกรรมลงทุนลดลง 700,000 บาท

3) งบกระแสเงินสดจากกิจกรรมจัดหาเงิน จะเห็นได้ว่ากิจการมีการออกหุ้นกู้จำนวนทำให้เงินสดไหลเข้า 200,000 บาท มีการชำระหนี้จากตัวเงินจ่าย 100,000 บาท และการจ่ายเงินปันผลให้แก่หุ้นบุริมสิทธิและหุ้นสามัญจำนวน 80,000 บาท ที่มีผลทำให้เงินสดสุทธิเพิ่มจากกิจกรรมการจัดหาเงินเท่ากับ $200,000 - 100,000 - 80,000 = 20,000$ บาท

ฉะนั้นทั้ง 3 กิจกรรม สามารถวิเคราะห์ได้ว่ากิจการมีความสามารถในการบริหารเงินทุนหมุนเวียนได้ดีจนเกิดสภาพคล่องทำให้กิจการนำส่วนเกินสภาพคล่องไปลงทุนใน หลักทรัพย์ ในความต้องการของตลาด และกิจการสามารถลงทุนเพิ่มในสินทรัพย์ถาวรถึง 300,000 บาท โดยการออกหุ้นกู้มาเสริมในการจัดสินทรัพย์ถาวร 200,000 บาท และยังทำให้กิจการมีกระแสเงินสดสุทธิเพิ่มขึ้นถึง 100,000 บาท รวมกับเงินสดต้นงวด 300,000 บาท เท่ากับ 400,000 บาท

6.4 ประโยชน์ของงบกระแสเงินสด

1) ช่วยให้ผู้บริหารได้ทราบถึงความเคลื่อนไหวของเงินสดที่ไม่สมดุล อันจะเป็นเครื่องกระตุ้นให้ตระหนักถึงปัญหาที่เกิดขึ้นเพื่อหาแนวทางแก้ไข เช่น กรณีการเพิ่มขึ้นของลูกหนี้ซึ่งไม่สอดคล้องกับการเพิ่มขึ้นของยอดขายสามารถทำให้ขาดสภาพคล่องได้ เป็นต้น

2) ช่วยในการวางแผนในอนาคตเกี่ยวกับการบริหารเงินสดให้เพียงพอแก่ความต้องการ เช่น นำไปใช้ในการชำระหนี้เจ้าหนี้การค้า ธนาคารหรือการจ่ายเงินปันผล เป็นต้น

3) ช่วยให้ผู้บริหารสามารถประเมินการจัดหาเงินสดให้เพียงพอ หรือนำเงินสดที่เกินความต้องการไปลงทุนหาผลประโยชน์ระยะสั้น ภายใต้ความเสี่ยงที่เหมาะสม

4) ช่วยในการอธิบายของความแตกต่างระหว่างกำไรสุทธิและกระแสเงินสดสุทธิจากกิจกรรมดำเนินงาน

5) ช่วยให้รับทราบถึงรายการที่เป็นเงินสดที่เกิดขึ้นในระหว่างงวด จากกิจกรรมการลงทุนและกิจกรรมการจัดหาเงิน

สรุป

การวิเคราะห์งบการเงินเป็นการนำข้อมูลในอดีตเพื่อใช้พัฒนากิจการต่อไป ข้อมูลดังกล่าวประกอบด้วยงบการเงินที่สำคัญได้แก่ งบดุล งบกำไรขาดทุนและงบกระแสเงินสด งบดุลแสดงถึงฐานะการเงินของกิจการ และงบกำไรขาดทุนแสดงถึงผลการดำเนินงานของกิจการในรอบระยะเวลาบัญชีที่ผ่านมา งบกระแสเงินสดแสดงถึงการเปลี่ยนแปลงของเงินสดจากแหล่งที่มาและใช้ไปของเงินสดในรอบระยะเวลาบัญชีที่ผ่านมาจากข้อมูลของงบดุลและงบกำไรขาดทุน

การวิเคราะห์งบการเงินนั้นขึ้นอยู่กับความต้องการของบุคคลต่างๆ ได้แก่ ฝ่ายบริหารของกิจการ เจ้าหนี้ นักลงทุน ผู้สอบบัญชี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการทราบถึงสภาพคล่อง ผลตอบแทน ประสิทธิภาพในการใช้สินทรัพย์และผลการดำเนินงานในการวิเคราะห์งบการเงินจะใช้วิธีการเปรียบเทียบเป็น 2 ลักษณะคือ การเปรียบเทียบผลของอัตราส่วนทางการเงิน ปัจจุบันกับอดีต ในธุรกิจเอง และการเปรียบเทียบผลอัตราส่วนทางการเงินกับธุรกิจอื่นในอุตสาหกรรมเดียวกัน เพื่อจะได้ทราบข้อบกพร่องในด้านใดเพื่อหาแนวปรับปรุงแก้ไขต่อไป อัตราส่วนที่สำคัญแบ่งเป็น 5 ประเภท คือ

- อัตราส่วนแสดงสภาพคล่อง
- อัตราส่วนวัดสภาพหนี้
- อัตราส่วนแสดงสมรรถภาพในการหากำไร
- อัตราส่วนแสดงสมรรถภาพในการใช้สินทรัพย์
- อัตราส่วนมูลค่าตลาด

นอกจากนี้วิเคราะห์ทางการเงินก็สามารถนำวิธีการวิเคราะห์งบการเงิน ตามระบบของคูปองท์ซึ่งจะเน้นในด้านผลตอบแทนจากการลงทุน (ROI) และอัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) การวิเคราะห์งบกระแสเงินสดเพื่อศึกษาถึงแหล่งที่มาและแหล่งใช้ไปของเงินสดเพื่อทราบความเคลื่อนไหวของเงินสดสำหรับช่วงระยะเวลาหนึ่ง เพื่อช่วยคลายข้อสงสัยปัญหาการขาดแคลนเงินสด ถึงแม้กิจการจะมีกำไรสุทธิ โดยแยกเป็นกิจกรรม 3 กิจกรรม คือ กิจกรรมการดำเนินงาน กิจกรรมการลงทุนและกิจกรรมการจัดหาเงินทุน

แบบฝึกหัดบทที่ 2

การวิเคราะห์งบการเงิน

1. การวิเคราะห์งบการเงินมีวัตถุประสงค์เพื่อประโยชน์สำหรับบุคคลกลุ่มใดบ้าง อธิบาย
2. จงบอกส่วนประกอบของงบดุลและมีความสัมพันธ์กับการเงินอย่างไร
3. การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินมีการเปรียบเทียบในลักษณะใดบ้างอธิบาย
4. บริษัท น้ำฝน จำกัด มีงบกำไรขาดทุนบางส่วน และอัตราส่วนทางการเงินตามที่กำหนดให้ดังนี้

ขาย
ต้นทุนขาย	225,000
กำไรขั้นต้น
ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน	12,500
กำไรก่อนหักดอกเบี้ยและภาษี
ดอกเบี้ยจ่าย
กำไรก่อนภาษี
ภาษีจ่าย (30%)
กำไรสุทธิ

อัตราส่วนต้นทุนขายต่อยอดขาย	90 %
อัตราส่วนกำไรขั้นต้นต่อยอดขาย	10 %
อัตราส่วนกำไรสุทธิต่อยอดขาย	2.8 %
อัตราส่วนความสามารถในการจ่ายดอกเบี้ย	5 เท่า

ให้แสดงวิธีคำนวณเพื่อเติมคำตอบในที่เว้นว่างไว้ของงบกำไรขาดทุน

5. บริษัท น้ำค้าง จำกัด ผู้ผลิตน้ำดื่ม มีงบการเงินเปรียบเทียบดังนี้

บริษัท น้ำค้าง จำกัด

งบดุลเปรียบเทียบ

ณ วันที่ 31 ธันวาคม

(หน่วย : พันบาท)

สินทรัพย์	2544	2545
เงินสด	500	700
ลูกหนี้การค้า	300	600
สินค้าคงเหลือ	1,800	1,500
อาคารและเครื่องจักร	<u>2,200</u>	<u>2,600</u>
รวมสินทรัพย์ทั้งหมด	<u>4,800</u>	<u>5,400</u>
หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น		
เจ้าหนี้การค้า	1,100	1,800
ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย	500	400
หนี้สินระยะยาว	<u>1,000</u>	<u>800</u>
รวมหนี้สิน	2,600	3,000
หุ้นสามัญ	2,000	2,000
กำไรสะสม	<u>200</u>	<u>400</u>
รวมส่วนของผู้ถือหุ้น	2,200	2,400
รวมหนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น	<u>4,800</u>	<u>5,400</u>

บริษัท น้ำค้าง จำกัด
งบกำไรขาดทุนเปรียบเทียบ
ณ วันที่ 31 ธันวาคม

(หน่วย : พันบาท)

	2544	2545
ขายสุทธิ	10,500	12,000
หัก ต้นทุนสินค้าขาย	<u>7,800</u>	<u>8,500</u>
กำไรขั้นต้น	2,700	3,500
หัก ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน	<u>1,570</u>	<u>2,200</u>
กำไรก่อนดอกเบี้ยและภาษี	1,130	1,300
หัก ดอกเบี้ยจ่าย	<u>70</u>	<u>60</u>
กำไรก่อนภาษี	1,060	1,240
หัก ภาษีจ่าย (30%)	<u>318</u>	<u>372</u>
กำไรหลังภาษี	742	868

ให้เปรียบเทียบอัตราส่วนจากงบการเงินปี 2544 กับปี 2545 และตรวจสอบว่าปี 2545 มีจุดเด่นหรือต้องปรับปรุงด้านใด

- อัตราส่วนหมุนเวียน
- อัตราส่วนหมุนเวียนลูกหนี้
- อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น
- อัตราส่วนแสดงความสามารถในการจ่ายดอกเบี้ย
- อัตราส่วนกำไรสุทธิต่อยอดขาย
- อัตราส่วนผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น

6. ต่อไปนี้เป็นงบการเงินของบริษัท น้ำใส จำกัด

บริษัท น้ำใส จำกัด

งบดุล

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2546

(หน่วย : พันบาท)

สินทรัพย์

เงินสด	240
หลักทรัพย์ในความต้องการของตลาด	60
ลูกหนี้การค้า	960
สินค้าคงเหลือ	<u>1,440</u>
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน	2,700
อาคารและเครื่องจักร	5,700
หัก ค่าเสื่อมราคา	<u>2,400</u>
อาคารและเครื่องจักรสุทธิ	3,300
รวมสินทรัพย์ทั้งหมด	<u>6,000</u>
หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น	
เจ้าหนี้การค้า	480
ตั๋วเงินจ่าย	720
กู้ธนาคารระยะสั้น	<u>240</u>
รวมหนี้สินหมุนเวียน	1,440
เงินกู้ระยะยาว	530
หุ้นสามัญ (200,000 หุ้น)	2,400
กำไรสะสม	1,630
รวมส่วนของผู้ถือหุ้น	<u>4,030</u>
รวมหนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น	<u>6,000</u>

บริษัท น้ำใส จำกัด

งบกำไรขาดทุน

สำหรับปีสิ้นสุด 31 ธันวาคม 2545

(หน่วย : พันบาท)

ขายสุทธิ	12,000
หัก ต้นทุนสินค้าขาย	<u>8,400</u>
กำไรขั้นต้น	3,600
หัก ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน	<u>1,680</u>
กำไรจากการดำเนินงาน (EBIT)	1,920
หัก ดอกเบี้ยจ่าย (I)	<u>120</u>
กำไรก่อนภาษี (EBT)	1,800
หัก ภาษีจ่าย (30%)	<u>540</u>
กำไรสุทธิหลังภาษี	1,260

ให้ทำ

6.1 คำนวณหาพร้อมอธิบายอัตราส่วนต่อไปนี้

- 1) อัตราส่วนหมุนเวียน
- 2) อัตราส่วนหมุนเวียนเร็ว
- 3) ระยะเวลาจัดเก็บหนี้
- 4) อัตราส่วนหมุนเวียนสินค้าคงเหลือ
- 5) อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น
- 6) อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์รวม
- 7) อัตราส่วนความสามารถในการจ่ายดอกเบี้ย
- 8) อัตราส่วนกำไรเบี่ยงตันต่อยอดขาย
- 9) อัตราส่วนกำไรสุทธิต่อยอดขาย
- 10) อัตราส่วนผลตอบแทนจากการลงทุน
- 11) อัตราส่วนผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น
- 12) อัตราส่วนหมุนเวียนของสินทรัพย์รวม

6.2 ให้วิเคราะห์สถานะทางการเงินของบริษัท น้ำใส จำกัด โดยเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยอุตสาหกรรมเดียวกัน แล้วให้เสนอแนะว่าบริษัทจะต้องปรับปรุงในเรื่องใดบ้าง

อัตราส่วน	ค่าเฉลี่ยอุตสาหกรรม
1) อัตราส่วนหมุนเวียน	2 เท่า
2) ระยะเวลาจัดเก็บหนี้	35 วัน
3) อัตราส่วนหมุนเวียนสินค้าคงเหลือ	7 รอบ
4) อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น	45 %
5) อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์รวม	40 %
6) อัตราส่วนความสามารถในการจ่ายดอกเบี้ย	12 เท่า
7) อัตราส่วนกำไรสุทธิต่อยอดขาย	13 %
8) อัตราส่วนผลตอบแทนจากการลงทุน	20 %
9) อัตราส่วนผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น	37 %
10) อัตราส่วนหมุนเวียนของสินทรัพย์รวม	2.5 เท่า

6.3 ถ้าต้องการที่จะให้อัตรามูลหนี้เร็วสูงขึ้น ควรดำเนินการอย่างไร

6.4 ถ้าบริษัทต้องการอัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น เท่ากับ 50 % ควรดำเนินการอย่างไร

6.5 ให้แสดงการวิเคราะห์งบการเงินของบริษัท น้ำใส จำกัด โดยใช้วิธีคำนวณของ Du Pont System

7. จากงบการเงินของบริษัท ใจจริง จำกัด

บริษัท ใจจริง จำกัด

งบดุลเปรียบเทียบ

ณ วันที่ 31 ธันวาคม

	(หน่วย : พันบาท)	
สินทรัพย์ถาวร	2546	2545
เงินสด	10	80
ลูกหนี้การค้า	375	315
สินค้าคงเหลือ	<u>615</u>	<u>415</u>
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน	1,000	810
โรงงานและเครื่องจักรสุทธิ	<u>1,000</u>	<u>870</u>
รวมสินทรัพย์ทั้งหมด	2,000	1,680

(หน่วย : พันบาท)

หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น		
บัญชีเจ้าหนี้	60	30
ตั๋วเงินจ่าย	110	60
ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย	<u>140</u>	<u>130</u>
รวมหนี้สินหมุนเวียน	310	220
หุ้นกู้	<u>754</u>	<u>580</u>
รวมหนี้สินทั้งหมด	1,064	800
หุ้นบุริมสิทธิ (400,000 หุ้น)	40	40
หุ้นสามัญ (50,000,000 หุ้น)	130	130
กำไรสะสม	<u>766</u>	<u>710</u>
รวมส่วนของผู้ถือหุ้น	<u>896</u>	<u>880</u>
รวมหนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น	2,000	1,680

บริษัท ใจจริง จำกัด
งบกำไรขาดทุนเปรียบเทียบ
ณ วันที่ 31 ธันวาคม

(หน่วย : พันบาท)

	2546	2545
ขายสุทธิ	3,000.00	2,850.00
ต้นทุนขาย	2,616.20	2,497.00
ค่าเสื่อมราคา	<u>100.00</u>	<u>90.00</u>
รวมต้นทุนดำเนินงาน	2,716.20	2,587.00
กำไรจากการดำเนินงาน (EBIT)	283.80	263.00
หัก ดอกเบี้ยจ่าย (I)	<u>88.00</u>	<u>60.00</u>
กำไรก่อนภาษี (EBT)	195.80	203.00
หัก ภาษีจ่าย (40%)	<u>78.30</u>	<u>81.00</u>
กำไรสุทธิหลังภาษี (EAT)	117.50	122.00
หัก ปันผลจ่ายหุ้นบุริมสิทธิ	<u>4.00</u>	<u>4.00</u>
กำไรสุทธิของผู้ถือหุ้นสามัญ	113.50	118.00

ให้ทำ

- 7.1 ให้ทำงบกระแสเงินสด แบบง่าย
- 7.2 ให้ทำงบกระแสเงินสด แบบทางอ้อม
- 7.3 ให้วิเคราะห์งบกระแสเงินที่เกิดขึ้นของบริษัท ใจจริง จำกัด
- 7.4 จากที่ได้จัดทำงบกระแสเงินสดมีความสำคัญต่อการบริหารการเงินอย่างไร